

BØRNE

TEATER

AVISEN

NR. 29

JUNI

1980

*Et stærkere børneteater er vejen
til større bevillinger!*

BØRNE

TEATER

AVISEN

NR. 29

JUNI

1980

Børneteateravisen udsendes af

»Samarbejdsudvalget«
Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K.
Tlf. 01-15 69 00

Redaktion:

Elin Andersen
Brita Bakkestrøm
Jørgen Nordenhof
(ansv. for dette nummer)

Børneteateravisen udsendes fire gange årlig til alle interesserede.
Private abonnenter opkræves 15 kr./år i abonnement, hvilket
dækker forsendelsesomkostningerne.

Flytning bedes meddelt skriftligt til Samarbejdsudvalget så hurtigt
som muligt.

Bestilling og afbestilling af abonnement foretages skriftligt.

Produktion: H.P. Sats I/S, Assens. Tryk: Ny Dag, Nakskov.

Vi vil gerne gøre børn stolte af sig selv

Tukaq Teatret har været på Grønland med to børneteaterforestillinger
side 4

Omkring Tukaq Teatret

af Reidar Nilsson

side 7

Børneteater må gerne være politisk, men ikke pornografisk

— et interview med Kristelig Folkepartis formand

side 8

Børneteaterfestivalen red stormen af

Billedreportage fra årets børneteaterfestival i Sønderjylland

side 10

Amtsstøtte til folkelig kultur

— en reportage fra Ringkøbing Amt

side 12

Får Storkøbenhavn overhovedet en børneteaterordning?

— en vurdering af situationen inden dead-line

side 14

Det nye teateråd

Magnus Brandstrup har interviewet det nye teateråd

side 15

De frie svenske grupper har skrevet historie

*Lars Kleberg gennemgår de frie teatergruppers historie og sætter
undervejs et par spørgsmålstejn*

side 16

RBOT — et kulturredskab

Børneteateravisens nye føljeton

side 16

Repertoirenyt

side 17

Hvis jeg turde tænke højt

— så ville det lyde således monolog af Niels Andersen

side 20

Comedians

Forsidebilledet er fra Team Teatrets forestilling »Smil til fotografen«.

Hvad får vi for pengene?

Læseren må undskylde, at vi endnu engang på denne plads må beskæftige os med emnet: økonomi og teater.

Denne gang omhandler det dog ikke suk og vé-råb over bevillingernes størrelse og omfang — det handler om en forståelseskluft mellem politikere og teatre, mellem *lokale politikere* fra kommuner og amter, der skal forvalte de kommunale og amtskommunale midler til egnsteatrene og de rejsende børne- og opsøgende teatre, og de *teatre*, der er kommet ind under §§ 16 og 16 a. Det handler om det spørgsmål, der igen og igen er dukket op i forhandlingerne mellem egnsteatre og deres lokale kommuner, og i styrelsen for det rejsende børneteater og opsøgende teater.

Spørgsmålet lyder i al sin enkelhed: *Hvad får vi for pengene?*

Nu er det sådan, at også vi synes, det er en naturlig opgave for en politiker at stille spørgsmål ved, om bevilgede penge nu gives rigtigt ud, om der er fornuft bag, om skattekrone anvendes til gavn for mange. Men alligevel synes vi, at spørgsmålet: *Hvad får vi for pengene?* skurrer en del i ørerne, når det stilles i forbindelse med det lokale ansvar for den vigtige del af dansk teater, der hedder børneteater, opsøgende teater og egnsteater.

Vi er ubeskedne nok til at mene, at de omrejsende børne- og opsøgende teatre udfører en meget væsent-

lig kulturel opgave, og at egnsteatrenes tilstedeværelse i lokalsamfundene er af stor kulturel betydning. Og videre har vi svært ved at se, at de opgaver og den betydning kan gøres op i penge.

Det er klart, at det offentliges udgift til teaterdriften (i denne lovs tilfælde: lønningerne, som udgør tilskuddets størrelse) kan udregnes i klingende mønt og knitrede sedler. Men den kulturelle »effekt« er en højst uøkonomisk størrelse. Hvem vil være i stand til at sætte et kronetal på et børnepublikums udbytte af en teaterforestilling? Hvordan kan man sætte skolebørns udbytte af et egnsteaters deltagelse i en featureuge på en matematisk formel? Nej, vel?

Men vi fornemmer, at der hos en del kommunale og amtskommunale politikere er gået politik i dette teaterspørgsmål. De teatre, der er havnet i § 16 og § 16 a er blevet en slags kasterbolde i den politiske konkurrence, der hedder: »Hvem bruger flest penge på kultur?« contra »Hvem kan præstere de største besparelser?«

Foruden at få ret i vores tidligere spådomme, hvilket vi beklager, har vi — hvis den fornemmelse er rigtig — grund til at advare med store bogstaver: DET GIVER BAGSLAG!

red.

(Se også reportagen fra Ringkøbing Amt side 12)

Grønlandsk børneteater:

»Vi vil gerne gøre børn stolte af sig selv«

Af Kirsten Thonsgaard Hansen

»Det var tydeligt at mærke, at de danske børn er vant til, at alt hvad de hører, dét forstår de. Næsten alt foregår jo på dansk, undervisning osv. Og når der endelig kommer teater, er det dansk. Der havde aldrig været et børneteater på grønlandsk. Det var allerførste gang det skete. Jeg tror de danske børn blev enormt frustrerede over det. Deres tålmodighedstærskel var ikke særlig høj. Grønlandske børn er jo vant til, at så meget foregår på dansk, som de ikke rigtig forstår. Men alligevel har de tålmodighed til at lytte og få det meste ud af det — dét er de nødt til«

Sådan beskriver Makka Kleist situationen i Nuuk (Godthåb), hvor Tukaq Teatret spillede børneteater på grønlandsk.

I efteråret 79 turnerede Tukaq Teatret i Sydgrønland med to børneteaterforestillinger. Der blev spillet i byer og bygder, ialt 16 steder, i løbet af ca. 1½ måned. Det var det første professionelle børneteater, som er blevet spillet i Grønland — på grønlandsk og med grønlandske skuespillere. Turneen blev en »formidabel succes«, som avisen Sermitsiaq skrev (40, 79). Børn og voksne strømmede til på de små steder, når de seks skuespillere efter en hård sejlads på mellem 3 og 10 timer i efterårsstormene sprang i land og opførte *Den lille kadi*. For mange børns vedkommende var det første gang, de overhovedet så teater. Og når de opdagede, at de forstod hvert ord, og at de selv kunne give sprogligt og kropsligt udtryk for deres oplevelser under forestillingen — og det blev forstået og der blev givet direkte svar fra skuespillerne — var det en børneteateroplevelse med et vigtigt kulturpolitisk perspektiv. Tukaq Teatret har givet sit bidrag til at styrke grønlandske børns sproglige og kulturelle selv-

Rásse Thygesen og Makka Kleist

bevidsthed og selvtillid.

Makka Kleist og Rásse Thygesen fortæller her om baggrunden for turneen og om deres erfaringer med at spille børneteater i Grønland. Flere af de ting, de kommer ind på i interviewet, er generelle problemer også for danske børneteatre, men de har en lidt anden synsvinkel på dem end danske børneteaterarbejdere. Og det er klart, fordi den sammenhæng, det grønlandske børneteater har fungeret i, er forskellig fra danske børneteaters sammenhæng.

Baggrund for turneen

Makka: »Turneen blev til i forbindelse med Det Internationale Børneår. Det var Børneårssekretariatet, der tog kontakt med os. Og så var det Landsbiblioteket i Godthåb, der sammen med Arbejds- og socialdirektoratet stod for det praktiske arrangement. De tog kontakt med os i slutningen af sidste år (1978) og spurgte os, om vi kunne tænke os at lave et eller to stykker til børn og så rejse rundt med dem i Grønland. Og dét kunne vi vældig godt tænke os! Vi kom i gang med at snakke om, hvad vi skulle lave. Det var helt nyt for os, vi havde aldrig prøvet at lave et stykke specielt til børn før.«

— Rásse, du var med på Tukaq

Teatrets turné i Grønland i 78. Alerede dengang begyndte du at tale om børneteater, fordi Inuit også blev set af mange børn?

Rásse: »Mine erfaringer gik på, at Inuit nok kunne vises for skolebørn, men ikke for mindre børn. Der var stykket for hårdt, for brutalt i handlingen. De fysiske voldsomheder skræmte de mindre børn. Så jeg gik rundt deroppe og tænkte på, om man ikke kunne lave et bestemt stykke for børn. Men så fik vi opfordringen, og vi sagde ja, fordi vi havde nogle planer.

Vi blev enige om at gå lidt og tænke over emnet til stykket. I den tid læste jeg mange nordiske, eventyr og »1001 nats« eventyr — og så faldt jeg over *Den lille kadi* (kadi = dommer, red.). Hov, det handlede om børn! Så kom jeg med et lille udkast til de andre, om hvad jeg forstod ved indholdet af eventyret i forbindelse med børn. Det behøvede ikke ligefrem at være et grønlandsk eventyr. Det var jo et internationalt børneår og for at kunne markere det rigtigt, syntes vi, det var helt i orden, hvis vi valgte et arabisk forlæg. For der findes også børn uden for Grønland og Danmark. Dem tænker vi næsten aldrig på. Vi tænker mere på os selv som folk. Men hvis det ikke havde været internationalt

børneår, havde vi sikkert lavet noget mere grønlandsk.«

Makka: »Vi havde opstillet nogle elementer, som skulle være i vores stykke. Det skulle være farverigt, det skulle handle om børn og det skulle være skægt. Og så syntes vi, at det eventyr, Rásse havde fundet, opfyldte de krav. — Eventyret handler om børns logiske sans og evne til at bruge fantasien. Voksnes fantasi er meget ofte gået i stå. Det er som om børn ikke har de grænser endnu. De har en meget fin logik.«

Rásse: »Børn fantasierer over det liv, vi lever til hverdag. Det børnene leger i *Den lille kadi*, var nogle hverdagsting, som skete omkring dem. De viser de voksnes verden gennem fantasien. De børn er meget rene i sig selv, de lyver ikke, siger tingene rent ud — hvorimod de voksnes verden er fyldt med huller, hvor man kan gemme sig. I stedet for at være ærlige pynter de på en historie, så man ikke kan se, om der er friske eller visne blomster på den. Ved at iagttage børns leg kan voksne få et meget sandt billede af virkeligheden. Sådan forstår jeg handlingen i eventyret.«

»Samspil«

De to forestillinger Tukaq Teatret rejste til Grønland med, var dra-

omatiseringen af *Den lille kadi* og en løser strukturert forestilling, som de kaldte *Samspil*. *Samspil* var bygget op omkring en sang, som skuespillerne havde lavet — »Jeg sidder alene« (»Kisimillunga issiavunga«). Temaet ensom/alene blev vist gennem forskellige situationer og lege, som inddrog børnene aktivt. Til sidst kommer klovnen ind

Rásse: »Det er en rolle, som kræver mange kræfter, for at man ikke skal tabe den kontakt man har oprettet til børnene. Der var så mange børn — og de var i virkeligheden så små. Det havde vi slet ikke tænkt på.«

Makka: »Der var 2-3 årige børn. De bliver meget let skræmt. Men vi lærte meget af vores første erfaringer. Vi skulle ikke komme råbende og skrigende, men stille og roligt. Klovnen lærte vi også at lade komme stille frem, for de blev let bange for én, der sådan er malet helt hvid i ansigtet. Først havde du kun en lille rød mund, Rásse?»

Rásse: »Ja, men jeg kunne ikke rigtig nå børnene med alt det hvide. Idet jeg træder frem mod dem, trækker de sig tilbage. Så tænkte jeg, det kan være ansigtet er for hvidt. Og så prøvede jeg at lave den traditionelle klovne maske med en kæmpestor smilende rød

mund. Jeg kunne mærke, det hjalp, ansigtet var ikke så ligblegt mere. — Jeg havde nogle holdepunkter i min fremstilling. På et tidspunkt skulle jeg organisere nogle lege, sanglege, og spørge om de kunne lære mig nogle lege. Og det gik da også udmærket. Men så skal man jo hele tiden tænke på, at når de begynder at lege, er der virvar. Man skal helst kunne trænge igennem, så de lytter til én, ellers bliver der kaos. Og det var der ved at blive nogle gange! I begyndelsen måtte vi lave vores planer om, fordi meget ikke kunne lade sig gøre, når børnene var så små. Vi lavede om fra dag til dag.

— Som klovn kontakter jeg først børnene på den måde, at jeg kikker op i luften, når jeg kommer ind, får øje på dem og vil gå igen, fordi jeg bliver »forskrækket« over at se dem. Men så råber de: Bliv nu her! Mig?»

Makka: »Så bliver du helt genert og stolt, og børnene bliver varme og ivrige: Ja, du skal blive her! På den måde opnår han et tilidsforhold til børnene.«

Rasse: »Jeg har en bylt på nakken som en landstryger. Med forskellige ting som en kokosnød, et granatæble, en fløjte og noget sminke. Så stikker jeg hånden ned i posen og siger, jeg kan mærke noget med hår på. Et dyr? Og så trækker jeg kokosnødden frem.«

Makka: »Så griner børnene over at han kunne blive bange for sådan en!«

Rasse: »Til sidst trækker jeg sminken op og spørger: Ved I, hvad det er? De gætter og siger så: Åh, det er dét du har på hovedet. Jeg spørger, om nogen har lyst til at blive malet? Jeg maler bare en eller to, og de andre morer sig *gevaldigt* over forvandlingen.«

Makka: »Nej, hvor de griner — tårerne triller ned ad kinderne på dem.«

Rasse: »Når den lille klovn er malet, siger jeg til hende: Så, nu er vi to klovner, nu må vi lave noget. Jeg går rundt, og du kommer bagfra og prikker mig på enden og gemmer dig. Hun kommer lige så stille. Jeg vender mig, kan ikke se nogen og spørger de andre: Var det dig? eller dig? Når vi har leget et stykke tid, siger jeg, at jeg vil gå, og de sætter sig ned. Så synger jeg en »kælesang« til flere af børnene enkeltvis og til sidst til dem alle. De andre spillere er kommet hen til mig og synger med.«

Makka: »For det er en gammel tradition i Grønland at lave »kælesange« til børn. Og den tradition er børnene fortrolige med.«

Samspil blev lavet med børnehavebørn, børnehaveklasse, 1. og 2. klasse. Skuespillerne lagde vægt på at nedbryde de voksne pædagogers tendens til at hæmme børnenes handlekraft under »samspillene« ved at tysse på dem osv. De voksne måtte gå med i legen — eller gå udenfor!

Rasse: »Børnene får mere tillid til sig selv i legen, når de ser, at voksne også er nødt til at lege med.«

Makka: »Det var netop de psykologiske spil. Jeg tror virkelig børnene holdt af forestillingen, fordi de følte, at de selv var i centrum. Der var ikke nogen, der passede på dem udefra.«

Man lavede faktisk kun *Samspil* i byerne, for i de små bygder er der ingen børnehaver, familiemønstret er anderledes og rent

Den lille kadi (Anda Kristiansen) gennemskuer klart hykleriet og de indre modsigelser i voksenverdenen.

praktisk var der ofte for få små børn i bygderne, til at man kunne basere en forestilling udelukkende på dem. I stedet opførte man *Den lille kadi* for alle i bygden.

»Den lille kadi«

— Hvordan var de grønlandske børns reaktion på »Den lille kadi«?

Rasse: »For de fleste børns vedkommende er det at se teater noget, der kun sker hvert andet år. I de små bygder er det første gang, mange ser rigtigt levende teater. Og som foregår på grønlandsk! — De var meget begejstrede og levede med i alt, hvad der skete.«

Makka: »Det var så tydeligt at mærke i begyndelsen af stykket, hvor Ali kommer ind og lægger

sig ned og sover. I noget underligt tøj! Og så kommer vi andre ind — også i noget underligt tøj! Men så begynder vi at snakke. Og vi snakker grønlandsk. Der skete noget i samme øjeblik, børnene og også de voksne opdagede, at de kunne forstå det hele. — Vi har lavet forestillingen så åben, at både børn og voksne kan opleve den på forskellige niveauer. Alt efter hvor mange børn eller voksne der var med, kunne man lige improvisere noget med hentydninger til både de voksne og børnene. Alle aldersgrupper kunne være med, forstå handlingen og humoren. Det var meget skønt, at børnene kunne komme sammen med deres forældre eller bedsteforældre og se forestillingen sammen med dem. — Der var elementer i forestillingen som f.eks. når Ali (*Rasse*) kommer tilbage efter at have været borte i 7 år og så siger han — ligesom voksne altid siger til børn — henvendt til de voksne: nej, er det dig igen! Hvor er du blevet stor! Og børnene er ved at dø af grin, for nu er det de voksne, det går ud over. De voksne bliver så overraskede over, at de lige pludselig er draget med ind i handlingen, nogle griner, andre ved ikke rigtig, hvad de skal sige. De tror jo, de kan gemme sig, når det er en børneforestilling!«

Publikumsreaktioner i bygderne

Makka: »Folk var meget mere åbne på de små steder. Altså, hvis de har lyst til at grine, så griner de! Hvis de har lyst til at kommentere spillet, så siger de noget! Hvis de synes, det er dødkedeligt, så siger de det! Hvis de er utilfredse med noget, så siger de det! Der var et sted, hvor der var én, som blev ved med at sige »for hælvede, for hælvede ...« Han var halvfuld«

Rasse: »Jeg sad der på gulvet som Ali og havde hørt den replik den sidste halve time. Men så brugte jeg hans replik midt i spillet for fuld kraft. Så sagde han ikke en skid mere. Jeg tror, han sagde det, fordi Naja, som er med, er fra Holsteinsborg, hvor man bruger det udtryk og med den udtale. Han sagde det, fordi det var mægtig skægt. Men han stoppede, for han havde godt nok ikke ventet, at jeg kunne bruge sådan en replik i stykket!«

Makka: »Efter forestillingen kom han om bagved og sagde: Det var så godt, det var så godt! Og takkede os alle sammen!«

Rasse: »Pludselig var han jo med i spillet, for alle folk kikkede på hem i det øjeblik, jeg sagde ordet. Så måtte han jo gøre noget for at aflede opmærksomheden: Så han holdt sin kæft! — Vi havde en hel del oplevelser af den art. — Vi kørte forestillingen efter de retningslinier, vi havde afstukket, men afhængig af publikum lavede vi mange improvisationer. Når vi mærkede, at noget passede godt til netop de folk, forstærkede vi det, og det blev endnu sjovere. Vi nåede tættere ind på folk på den måde. Det er dejligt at lave børneteater, hvor man både er fri og bundet på samme tid.«

Forestillingens form

Makka: »Det følte jeg også som Sherazade, fortælleren. Somme tider behøvede jeg ikke sige ret meget. Jeg kunne bevæge mig ud blandt publikum, men jeg sad mest stille og kikkede på sammen med publikum og kom med små kommentarer undervejs. Men nogle gange behøvede jeg det ikke, andre gange måtte jeg gribe ind, også som en kontrol for de andre spillere. For somme tider ud-

(fortsættes næste side)

Makka og bygdebørn i Sydgrønland

»Vi vil gerne gøre børn stolte ...«

Fortsat for foregående side

viklede det sig for meget. Så kunne jeg sige: »Men ... så kom der ...« — og så måtte spillerne bare rette sig efter det! Jeg var uden for handlingen, men jeg styrede den faktisk, for det var min fortælling, der udspillede. Jeg tror, det er meget godt at have én, der betragter spillet udefra. Det ville være svært at sætte grænser og »time« spillet, hvis vi alle var med. Og når vi snakkede om forestillingen bagefter, kunne jeg give en vurdering og foreslå forkortelser og udbygninger, fordi jeg havde set forestillingen i sammenhæng.

I starten havde vi tænkt os, at fortælleren skulle komme frem efter hver scene. Men så kunne vi ikke finde ud af, om det kun var Sherazade, som skulle henvende sig direkte til publikum og de andre bare spille — eller om begge parter skulle henvende sig direkte. Det var ret svært at finde ud af, hvor meget, hvordan og hvorledes — der kan let komme for mange gentagelser, så det bliver kedeligt. Men efterhånden blev det sådan, at i stykket åbning forklarer jeg meget: Jeg siger, hvem jeg er, hvor jeg kommer fra og at »nu skal I høre ét af mine eventyr — Den lille kadi«, osv. Så ligger Ali på scenen, og der kommer en sortklædt mand. Ingen ved rigtig, hvad det er, og folk er meget stille. De mindste børn er lidt bange. Alle er meget spændte. Men så kommer jeg og siger: Det er Ali ham dér! Han er købmand i Bagdad. En nat drømte han ... osv. Men næste nat igen ...« Og så kommer de tre drømme. Derfra begynder selve stykket at bære handlingen. Spillerne begynder selv at henvende sig til publikum — og så kører stykket. Min funktion som fortæller er »at trække stykket op.«

Kontakt med publikum

Forestillingen overskred egentlig sine egne rammer som børneteater undervejs på turneen, fordi så mange voksne også ville se den. Men modsat den sædvanlige situation i dansk børneteater, hvor de voksne ofte danner en forlegen og fnisende kørand, gik den voksne del af det grønlandske publikum, især i byggerne, helt ind på forestillingens præmisser. Både børn og voksne behøvede ikke mange opfordringer til at deltage i spillet undervejs. Graden af indlevelse var nok forskellig, når en stor del af publikum nogle gange faldt på knæ og hilste på sultanen! Men morskaben var i hvert fald stor.

Humoren i forestillingen var én af årsagerne til, at der blev skabt en så god kontakt med publikum i Grønland. Den kom bl.a. til udtryk i figurtegningen og i spillestilen. »Skurken« i stykket, den dumme, tykke, mandschauvinistiske Mustafa (Efraim Kristensen) blev især populær hos publikum på grund af rollens stærkt mimiske udformning.

Men skuespillernes holdning til dét at have kontakt med publikum har også været en vigtig forudsætning:

Rásse: »Vi kunne få dem til at være med på det, vi spillede, fordi

»Den lille Kadi«

vi talte direkte til dem som personer. Det betyder meget at have den nære kontakt. — Jeg har set en del børneteater i Danmark, og jeg synes, at de for det meste spiller for sig selv. Det er som om de mangler egentlig kontakt med dem, de spiller for? De virker ligesom bange for, at det skal gå for vidt. De har en struktur, som siger: Nu spiller vi. Og så spiller de.«

Makka: »Jeg tror, det betyder noget, at de der spiller også er »lukkede« — også er underlagt en opdragelse, et kulturmønster, hvor det ikke er tilladt at åbne sig rigtigt.«

Hvis ikke man som spiller åbner sig og er ærlig i den åbenhed, man prøver at skabe, så kan man heller ikke opnå nogen åbenhed hos publikum, hvadenten det er børn, unge eller voksne. Initiativet skal komme fra skuespilleren, selvfølgelig, for publikum ved ikke rigtig, hvad det er for et stykke. Skuespilleren skal ikke tale ned eller op til publikum, men direkte med dem.«

Rásse: »Jeg tror, det er vigtigt at gøre børnene til medspillere i børneteateret, efter at der først er etableret en tryghed mellem dem og os. Hvis vi er ved at tabe tråden, hjælper publikum os med at finde den igen. Spillet kommer til at veksle meget mellem publikum og os.«

Makka: »Det er en vekselvirkning hele tiden, hvor publikum giver os kræfter, så vi kan give endnu mere.«

Børn er meget kloge!

Makka: »Til slut siger jeg som fortæller: »Se, børnene kunne finde ud af, hvad de voksne ikke kunne. Sultanen tilkaldte den rigtige dommer og sagde, han skulle se og lytte mere til børnene, se hvordan de legede — for dét kunne han

lære meget af. Og så siger han: Børn er meget kloge!«

Rásse: »Det er de nemlig! Børn er en meget ren kilde, hvor man kan sige, at de voksnes verden er en meget forurenede kilde på mange områder. Vi vil gerne bære børn stolte af sig selv.«

— Denne respekt for barnet er det ikke et udtryk for en gammel grønlandsk tankegang?

Rásse: »Vi har sat barnet og den gamle mand højt. Den gamle mand, fordi han videregiver sin viden og visdom til os. Og barnet, fordi det er meget sart og rent. Barnet er så fint et stykke menneske, som man elsker meget højt og ikke kan være bekendt at sige usande ord til. — Men vi har jo fjernet os noget fra den tankegang. Vi har fået den europæiske opdragelses måde. — Men det er egentlig meget smukke tanker.«

— Man slog heller ikke børn tidligere i Grønland?

Rásse: »Nej, det kunne man ikke, for så ville der komme noget skidt på det fine og rene stykke menneske. Hvis man slår et barn, som aldrig har mærket en hård hånd, så griber man dybt ind i dets følelser. Og det kan aldrig renses helt af, selvom barnet bearbejder det og forholdet bliver genoprettet.«

Danske børns reaktion

— I spillede også, hvor der var danske børn, især i Nuuk, hvor der er mange danskere. Oplevede I nogen forskel på danske og grønlandske børns reaktioner?

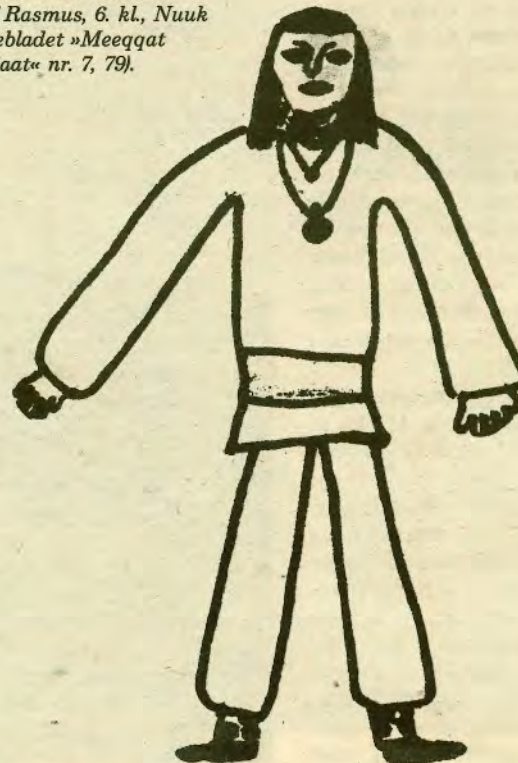
Rásse: »Ja. Nu foregik forestillingen jo på grønlandsk, og man kunne tydeligt mærke, at de danske børn blev utålmodige, fordi de ikke kunne forstå, hvad der blev sagt, men kunne se, hvad der foregik. Deres utålmodighed gav sig udtryk i, at de måske begyndte at genere deres grønlandske side-

mand, som gerne ville følge med. Jeg blev nødt til at oversætte noget til dansk under »samspillene«, fordi der var en masse små danske børn med. Nu var det jo internationalt børneår, og selvom vi var enige om, at det hele skulle foregå på grønlandsk, ville vi ikke udelukke danske børn. Det var enormt hårdt hele tiden at skulle oversætte, hvad man sagde. Så taber man også noget af spillet. Men det generede nok mest de grønlandske børn, at vi skulle oversætte for de børn, som ikke forstår grønlandsk.«

Makka: »Det var tydeligt at mærke, at de danske børn er vant til, at alt hvad de hører, dét forstår de. Næsten alt foregår jo på dansk, undervisning osv. Og når der endelig kommer et teater, er

det dansk. Der havde aldrig været et børneteater på grønlandsk. Det var allerførste gang det skete. Jeg tror, de danske børn blev enormt frustrerede over det. Deres tålmodighedstærskel var ikke særlig høj. Grønlandske børn er jo vant til, at så meget foregår på dansk, som de ikke rigtig forstår. Men alligevel har de tålmodighed til at lytte og få det meste ud af det — dét er de nødt til. — De danske børn i Godthåb var slet ikke vant til det her: »Gud, skal det nu foregå på grønlandsk! Det kan vi jo ikke forstå!« Men omvendt, hvor de grønlandske børn var vant til at se noget, de ikke rigtig forstod, så kunne de lige pludselig forstå det hele og ville selvfølgelig have alt med. Når de danske børn så blev urolige og begyndte at irritere-

Makka i »Den lille kadi« tegnet af Rasmus, 6. kl., Nuuk (fra børnebladet »Meeqqat Attuakkiaat« nr. 7, 79).

re de grønlandske børn, kunne der opstå mindre slagsmål. Der kørte virkelig nogle spil mellem børnene.»

Råsse: »Der har været en enorm tålmodighed i Grønland i alle de år, vi er blevet styret hervedefra. Vi har ikke haft nogen mulighed for at sige imod, vi er blevet henvist til at holde vores kæft og lytte og prøve at få noget ud af det. Men jeg er glad for, at vi spillede på grønlandsk, så der blev en konfrontation. For det hele skal ikke foregå på dansk!

Jeg tror på en eller anden måde, at de grønlandske børn har følt sig stolte. For nu skete der endelig noget, som de havde nogle følelser overfor. Før i tiden var det kun danske skuespillere, som kom derop. Og dem kunne de ikke rigtig forstå.»

Makka: »Det må også have været frygteligt for de danske skuespillere at spille i Grønland, for hvordan kunne de opnå kontakt med børnene?»

— Kan danske børn i Grønland så lære noget af den oplevelse?

Makka: »Det ved jeg ikke. Det er sådan set ikke vores opgave. Vi kan komme derop og via vores stykke skabe debat om det. Men hvis det skal udvikles og bruges konstruktivt er det op til lærerne — og til forældrene.»

Pædagogisk efterbearbejdelse

Råsse: »I forbindelse med *Samspil* ved jeg, at man i flere skoler og børnehaver har snakket meget om det og arbejdet videre med emnet om at være alene eller understødt af en gruppe. Børnene genkendte situationerne og har så snakket om årsagerne til, hvorfor man gør sådan mod nogen.»

Makka: »En børnehavslærer fortalte mig, hvordan de først snakkede situationerne igennem og så rejste spørgsmålet: er det noget, vi kender selv? Nogle børn gik i gang med at spille det, de havde set. Det er noget, jeg har været meget glad for at høre. At det ikke bare har været en teatermæssig oplevelse, men at det gav noget, så man kunne komme lidt videre. Det er den største ros, vi kan få, at man har kunnet arbejde konstruktivt videre selv.

I forbindelse med *Den lille kadi* kom de større børn hen til os og

var bl.a. meget optaget af kostumerne, og hvor vi havde fået dem fra. Og så fortæller vi dem, at det er noget, vi selv har syet, brugt gamle gardiner, stofrester osv. — og at drengene her også har været med til det. De var meget optaget af det, og så begynder det at køre: hvis de kan, så kan vi vel også!»

Råsse: »Jeg snakkede bl.a. meget med nogle 13-14 årige børn i Narssaq. De tænkte meget over det, at det ikke kun var pigerne, der kunne sy. For vi har jo også de skel mellem drenge og piger i Grønland.»

Makka: »Det var en gennemgående ting, at børnene var meget interesserede i at snakke med os bagefter, se tøjet og hvad det egentlig er for noget, at vi ikke bare var nogle mystiske personer.

Men nogle gange var vi simpelt hen så trætte, at vi næsten ikke orkede at snakke. Vi spillede 16 steder (byer og bygder i Sydgrønland) og i alt 43 forestillinger i løbet af 45 dage. Vi skulle sejle til de forskellige steder, så det var meget hårdt. Vi sejlede med små sejlbåde, motorbåde og to gange med helikopter, hvor der var større afstande. Så sejler man — ja, det varierer fra 3 til 10 timer — fra det ene sted til det andet. Og hvor det er efterårstid, efterårstormene er sat ind, og hvor det gynger ret så voldsomt. Nogle gange skulle man lige med det samme op at spille, for der var ikke tid til andet. Lynhurtigt rigge klar, spille og lynhurtigt pakke sammen — og så afsted. — Man havde ikke nok fred og ro til at snakke med folk og lære stedet at kende. Det var også utilfredsstillende for folk på stedet, at vi sådan bare kom og spillede og så tog hurtigt afsted.»

Råsse: »Tilrettelæggelsen af turneen var ikke helt god. Men det ved vi så til næste gang.»

— Der bliver en »næste gang»?

Råsse: »Ja, det tror jeg, men hvornår ved jeg ikke. Vi blev spurgt om det mange gange. Måske til næste år, hvis der kan stables nogle penge på benene. — Men det har betydet en god udvikling for os at prøve kræfter med børneteater i Grønland.»

I turneen deltog foruden Makka og Råsse: Otto Ignatiussen, Anda Kristiansen, Efraim Kristiansen, Naja Rosing-Olsen og Nils Johansen (teknik) fra Tukaq Teatret.

Råsse i »Den lille kadi» også tegnet af Rasmus, Nuuk.

Omkring Tukaq Teatret

Tukaq Teatret er det grønlandske teater. Det blev startet op i 1975, og det har siden udviklet en virksomhed, der ikke alene begrænser sig til teatervirksomhed, men som også omfatter udstillingsvirksomhed, koncertvirksomhed, udvekslings- og turnévirksomhed o.a. Aktiviteterne omkring teatret må se som et vigtigt led i den kulturelle bevidstgørelse, der i disse år finder sted blandt grønlænderne.

Blandt teatrets aktuelle aktiviteter kan især nævnes et intensivt træningsprogram med den indianske danser René Highway fra Canada som gæstelærer. Der arbejdes også på en nyopsætning af teatrets klassiker *Inuit — Menneskene* med henblik på en turné til det samiske område, USA, Alaska og Italien, en videreudvikling af en forestilling bygget over den gamle østgrønlandske maskeringskunst og en nyopsætning af danseforestillingen *Starwalker* med koreografi af René Highway.

I foråret og sommeren er teatret på turné i Danmark, Norge, Holland og Grønland. Og i september vil teatret være vært for den peruvianske teatergruppe Cuatrotablas under en tre-ugers turné i Danmark.

Teatrets leder Reidar Nilsson beretter i det følgende om teatrets mål og virksomhed. Teatret fik i sin startperiode støtte fra blandt andet Nordisk Kulturfond. Det har siden modtaget støtte til enkelte dele af den igangværende virksomhed fra Nordisk Kulturfond og fra støtteordningen for nordisk teatergæstespil.

»DER var engang ...« i Grønlænderhuset i Holstebro i marts 1975. Fire grønlandske »skuespillere« fremførte en dramatiseret udgave af det gamle eskimoiske sagn om, hvorledes festens hellige gave kom til mennesket. Sagnet indledes med et afsnit, som vi følte var en beskrivelse af vor egen situation — vor egen tid:

»Der var engang en tid, da menneskene ingen glæder havde. Hele deres liv var arbejde, mad, fordøjelse og søvn. Den ene dag gik som den anden; de sov ind efter slid for kun at vågne til det samme. Og deres sind fortæredes af ensformighed.»

Sagnet handler om en ung mand, der bliver bragt til den gamle ørnemoder for at lære festens gave at kende. »Mennesket er ensomt og lever uden livsglæde, fordi det endnu ikke forstår festens gave,« fortalte hun. Den unge mand bringer denne visdom til mennesket som en gave fra ørnen.

Dette sagn blev starten på Tukaq Teatret. Dramatiseringen blev lagt op efter erfaringer fra

eksperimenterende teater, hvor skuespillerne gennem improvisationer fandt frem til en kerne i sig selv, dvs. at de selv oplevede glæden ved denne gamle form for menneskeligt samvær. Dette selvoplevede blev hjørnerne i den ramme, som forestillingen fik.

Reaktionerne fra publikum var overstrømmende og tankevækkende. Fra gamle og unge blev vi opfordret til at arbejde videre. Den enkle forestilling havde sat gang i fantasien — stukket hul på et savn. For mange havde den medvirket til at vække længsler, som længe havde været undertrykt, eller som de ikke var klar over, at de havde boende i sig.

Hvorfor havde vi med denne uhøjtidelige forestilling, uden at det var tilstræbt, kommet til at berøre menneskers dybe følelser?

Noget af svaret måtte ligge i de få, men stærke ord og den enkle, ligefremme brug af kropssproget.

Vi besluttede at skabe et nyt teater — et teater, der måske kunne føde nye eventyr.

Alle skuespillerne var grønlændere, som boede i Danmark, og som således tilhørte en etnisk minoritet. Reaktionerne på Festens Gave havde klart vist os, at der var et behov for et etnisk teater. Et teater med grønlandske skuespillere, der viser forestillinger på grønlandsk, og som derigennem er med til at vække denne urfølelse af stolthed — vise de værdifulde, som denne kultur har boende i sig. Vi tror, det vil kunne hjælpe mod den noget beklemte følelse mange har af at tilhøre en minoritet. Vi tror, det vil kunne hjælpe mange forældre, at de får at vide, hvor store værdier de har at kunne videregive til deres børn. Vi tror, det vil kunne hjælpe mange unge, der føler sig rodløse, til igen at finde vejen ind til sig selv og sin etniske arv.

Men også for et ikke-eskimoisk publikum mener vi, at et sådant teater på en helt ny måde vil kunne rette opmærksomheden mod de kvaliteter, særegenheder og

den ægthed, denne kultur er bærer af.

Vi valgte harpunspidsen — *Tu-raq* — som vort symbol. Harpunen, der med fuld kraft slynges mod målet, men med linen fast forankret i udgangspunktet.

EN gammel eskimokvinde fortalte, at ånderne skulle påkaldes med friske ord; slidte sange måtte aldrig benyttes. I dyb tavshed sad de i mørket og tænkte. Denne stilhed kalde de Qarrtsiluni.

»Under et kort møde,« sagde Knud Rasmussen, »og i et eneste ord, gav hun mig sin simple vurdering af den ydmyge alvor, der skal til, om man virkelig vil give andre del i noget, som kommer fra menneskesindets hellige dyb, Qarrtsiluni.«

Levendegørelsen og åndeliggørelsen af et etnisk teater må, som for alt andet ægte teater, tage udgangspunkt i roden hos hvert enkelt individ. Vejen til denne kilde går gennem de gamle symboler, myter og sagn og gennem levende, virkende billeder, der berører underbevidstheden og fører mennesket tilbage til sig selv. Baseret på den selvoplevede ægthed hos skuespilleren har vi den eneste mulighed for at trænge ned bag maskerne og glemslens slør hos tilskueren og vække impulser, der måske kan være spiren, der giver det enkelte individs liv et nyt indhold.

Altså en forestillingsform, der er enkel i sin handling, således at alle kan forstå den, men som samtidig er dybt rodfæstet i noget urmenneskeligt, og hvor hver enkelt tilskuer vil kunne hente en dyb, personlig oplevelse. Ikke et fladt, nationalromantisk skuespil, men en del af ens egen virkelighed slynget ud i rummet i en søgen efter at nå og nære nyt liv hos de hungrende.

Tukaq Teatret var blevet en realitet. En selvejende institution

(fortsættes næste side)

Ny generalsekretær i Nordisk Teaterkomité

Til ny generalsekretær i Nordisk Teaterkomité er udnævnt den finske instruktør og teaterpædagog Tytti Oittinen. Hun tiltrådte posten den 1. marts, da svenskeren Lars af Malm-

Tytti Oittinen

borg overtog stillingen som generalsekretær for den internationale teaterorganisation ITI (International Theater Institute).

Tytti Oittinen har arbejdet ved forskellige finske teatre og har drevet omfattende pædagogisk virksomhed bl.a. ved Finlands Teaterskole. Hun har også været gæsteinstruktør bl.a. i DDR og har arbejdet som lærer ved Telemark Teater i Norge og på Dramatisk Institut i Stockholm.

Samtidig med, at Tytti Oittinen tiltræder sin generalsekretærstilling, flytter sekretariatet til Helsingfors.

Den nye adresse er:
Nordiske Teaterkomiteen
c/o Svenska Teatern
Norra Esplanaden
SF-00130 Helsingfors 13
Finland
Tlf. 0/66 94 49.

Omkring Tukaq Teatret

Fortsat fra foregående side

med det formål at drive teater-virksomhed, skuespilleruddannelse, kurser, udstillinger, koncerter og andre kulturelle arrangementer. Det første konkrete mål var at uddanne grønlandske skuespillere og at arbejde for oprettelsen af teatervirksomhed i Grønland.

Vi mener, at et grønlandsk teater vil kunne blive en brobygger mellem den gamle og den nye kultur, og at et sådant teater vil kunne blive et vigtigt led i hele det grønlandske kulturbillede. Teatret har lange traditioner i Grønland, navnlig intimteatret eller det lille teater. Er man tilstede, når en af de gamle fortællere sætter igang, vil man kunne iagttage, at ikke alene ordet tages i brug: Hele kroppen, ansigtet og ikke mindst øjnene er vigtige udtryksmidler i »forestillingen«. Ser man på tilhørerne, opdager man, at de lever med og næsten åndeløst følger fortællerens mindste bevægelser og skiftende rytmer.

DETTE er ægte teater, hvor fortælleren (skuespilleren) gennem ordets og kroppens sprog formidler en dyb oplevelse til tilhøreren (publikum), der i den intense, fortættede atmosfære glemmer tid og sted, og lader sig føre med ud på havet til et fanger-eventyr, eller måske til fjelds på jagt efter qivittoq, en rejse, som gav styrke i ånden.

Dette var det grønlandske tea-

Nordisk Teaterkomité

Nordisk Teaterkomité bevilgede på sit decembermøde i 1979 D.kr. 100.000,- for 1980 til 3 nordiske teater-tidsskrifter, som beskæftiger sig med gruppeteater.

Det var:

Det finske *Teatteri* (der udgives af et aktieselskab, som ejes af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer på teaterområdet i Finland),

— det svenske *Nya Teater-tidningen* (der udgives af Teatercentrum i Sverige — de frie teatergrupperes organisation), og

— *Børneteateravisen*.

De tre tidsskrifter havde i samarbejde søgt om en sum penge til at bruge til artikler, interviews, reportager mm. om teater i de andre nordiske lande med særlig vægt på spørgsmål, som angår de frie teatergrupperes virksomhed, vilkår og udvikling.

De tre tidsskrifters redaktioner er enedes om at dele bevillingen i tre lige store dele.

I den kommende sæson vil BTA derfor i højere grad end tidligere indeholde stof om teaterarbejde i det øvrige Norden.

.... Vi vender tilbage til sagen i augustnummeret.

ter, og det fandtes i ethvert fangerhjem. Vi vil søge at videreføre dette teater og at genskabe den nære kontakt mellem fortælleren og tilhøreren, bygge bro mellem den gamle tids tanker og det nye Grønland.

Når fortælleren gav sin »forestilling«, byggede han på noget selvoplevet, eller noget han gennem en levende formidling havde fået del i. Dette skal også være vort arbejdsgrundlag. Derfor må vort arbejde være bygget op egne oplevelser gennem improvisationsarbejde, og vi må selv bygge og skabe vore forestillinger.

Vi må søge ind i os selv og vor egen symbolverden. Derfor må den gamle kultur være vort grundlag.

Vi skal bygge bro til det nye Grønland. Derfor må vi holde os godt orienteret om, hvad der sker i Grønland idag.

For at opnå ægte formidling må vi gøre brug af menneskets totale udtryksmidler. Dette arbejde kræver forskning i vort fysiske sprog og vor stemmes muligheder. Fysisk træning, stemmetræning og arbejde med det skriftlige kildemateriale er blandt vore daglige opgaver.

VED en optagelse til Grønlands Radio fik vi følgende spørgsmål: »Hvilken kulturpolitik går Tukaq Teatret ind for?«

Vi var meget glade for det spørgsmål. Det er et af de vigtigste politiske spørgsmål overhovedet. Det er ud fra svaret på dette spørgsmål, alle andre politiske holdninger skal bygge. Et teater, et politisk parti, en bevægelse, en skole e.lign. uden en udtalt, aktiv kulturpolitik er som en flyveplads uden start- og landingsbane.

Lad os se på dette begreb: Kultur. Hvad er det egentlig, der skjuler sig bag? Hvad betyder det?

Kultur er livsform. Livsform er den måde, vi lever på.

Hvad er så kulturpolitik? Jo, at finde frem til hvilken måde vi ønsker at leve på. Ønsker vi den nuværende udvikling? Hvis nej,

hvorledes kan vi så vende denne?

Her tror vi, at vi må søge hjælp hos de døde, lytte til den visdom, som vore forfædre gennem mange liv havde opnået, og hente næring derfra.

Hvad var det for kvaliteter, de gamle byggede på, der satte dem istand til at overleve i tusinder af år i et klima og under forhold, der er blandt de hårdeste og vanskeligste i verden? Hvad gav dem den åndelige kraft og næring til at gennemleve alle kampe, alle tvangstider?

Det er disse kvaliteter, vi må hente op fra gravene — og give nyt liv. *Give nyt liv*. Vi skal vogte os for ikke at falde for fristelsen til at skabe en slags nationalromantisme. »Intet liv kan gro på fortiden alene,« skriver Hans Lynge i sin introduktion til kataloget om grønlandsk kunst i dag. »Vi skal passe på ikke at placere forfædrene i låste glasmontrer i museernes haller, men aktivt lytte til dem — og suge af deres visdom.«

ET af de vigtigste samlingspunkter og redskaber for et folk er sproget — ordet. En af de gamle siger herom: »Ordet er menneskets største magt. Med ord kan man sære eller glæde et menneske for livet. Såres man ved våben, og såret læges, kan det stadig sees. Men det smerter ikke længere som det ord, der én gang er udtalt. Derfor er ordet menneskets største magt. Vi tror på »Oqautip Kima« — ordets magt. En forunderlig kraft. Ordet er trolddom.«

Et folk uden et sprog er ikke et folk. Derfor må det være en af hjørnestenene i vor kulturkamp at fremme det grønlandske sprog gennem grønlandssprogede forestillinger, og ved hjælp af ordets magt og trolddom at vække mennesket til nyt liv til kamp for bedre vilkår for ånden. Hans Lynge siger: »Det gælder at opnå så megen menneskelig kunnen som muligt.«

Reidar Nilsson

Artiklen er gengivet efter det nye nordiske tidsskrift AUDHUMLA nr. 1/80.

Børneteater må gerne være politisk men ikke pornografisk

Kritikken af børneteatrene er blevet en mærkesag for Kristelig Folkeparti. Partiets udfald mod teatrene skal ses som en del af KrF's skole- og familiepolitik.

Børneteaterkritikken er en del af en større mærkesag, som de kristelige kalder »forældreretten«. Man mener, at forældrenes ret til at træffe afgørelser på børns vegne bør ligge over statens.

Formanden for Kristelig Folkeparti, pastor Flemming Kofod-Svendsen, forklarer, at forældrene skal have ret til at bestemme, hvilken slags teater, deres børn skal se.

— Og de danske børneteatre har en holdningsdannende virkning, siger han.

— Endvidere mener vi, at teater bør skabes på skolerne af børnene selv.

— Men det er jo netop en af de ting, mange egnsteatre kæmper for: at få penge nok til, at de kan være i længere tid sammen med børnene og sætte dem i gang med selv at bruge teatret.

— Det er muligt, men de er holdningsskabende imod det kristne livssyn.

Det pornografiske

— Hvert barn ser i gennemsnit under én teaterforestilling om året. Er et godt kristent hjem ikke i stand til at hamle op mod den begrænsede påvirkning?

— Det skal ses i sammenhæng med mange lignende påvirkninger i samfundet. Derfor kæmper vi også mod børnepornografien. Den har skabt hårde og rå mennesker.

— Det er altså det pornografiske i børneteaterstykkerne, KrF er imod og ikke de politiske holdninger?

— Ja, vores kritik kører på det livssynsmæssige frem for det politiske, og det er her, vi adskiller os fra Centrumdemokraterne. Vi mener, der er eksempler på teatre, der ikke viser respekt for den kristne kulturarv.

— Men det var det politiske indhold, der blev draget frem af Inger

Derfor stemte KrF imod § 16

Kristelig Folkeparti stemte sammen med Fremskridtspartiet imod revisionen af teaterlovens § 16, der handler om børne-, opsegende og egnsteater.

Under debatten i folketinget pegede partiets ordfører Inger Stilling Pedersen på forskellige ting, der ikke huer KrF. Hun sagde bl.a.:

»Derfor må jeg sige, at det gør mig ondt at se den udvikling, der er sket inden for børneteateret. Den tendens, der har været til, at det politiske børneteater ligesom har vundet mere og mere frem, mener jeg i meget høj grad har skadet selve sagen, ...«

Og senere:

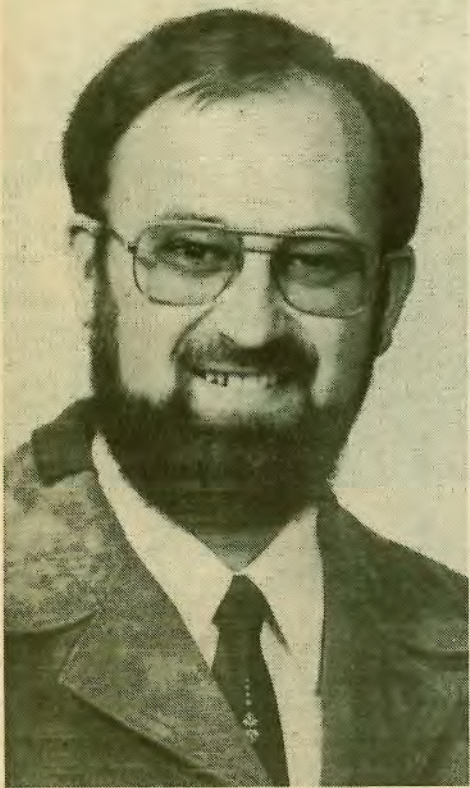
»Jeg kan ikke se andet, end at det samfundskritiske skal man have en vis alder for at kunne forstå.« »Der er nok den forskel på KrF og Fremskridtspartiet, at vi ikke generelt er imod kultur, slet ikke, men vi er imod den ensidighed, som der har været en meget klar tendens til.« »Børne-

teater i sig selv kan være en meget god ting. Vi kan bare tænke på noget, vi måske selv har oplevet, stykker vi har set på skole scenen, eventyrstykker og mange andre gode ting, som også er teater.«

Kristelig Folkeparti indstillede som nævnt lovforslaget til forkastelse, og det skete med følgende begrundelse:

»Mindretallet er principielt velvilligt indstillet over for børneteaterets virksomhed, idet mindretallet er af den opfattelse, at teaterforestillinger er med til at præge børns udvikling i en positiv retning. Mindretallet ønsker derfor økonomisk støtte til positive og udviklende børneteaterforestillinger, men beklager imidlertid den ensidige udvikling, der er sket inden for de opsegende børneteatre, hvor man søger at nedbryde forældrenes påvirkning af børnene, og mener ikke, at forslaget har sikret forældrene mod, at børn uden deres viden og godkendelse overværer teaterforestillinger, der strider mod forældrenes holdning. Derfor kan mindretallet ikke medvirke til forslagens gennemførelse.«

Magnus Brandstrup

Kristelig Folkeparti vil ikke kun kritisere børneteatrene. Man vil selv igang med et kristent børneteater. Partiet vil i lokale skolesammenhænge slå for en kristen målsætning og fremhæve alsidighedsprincippet. For der er nemlig grænser for kunstnerisk udfoldelse.
— De etiske normer må ikke overskrides, siger formanden for Kristelig Folkeparti, pastor Flemming Kofod-Svendsen.

Stilling Petersen i folketingsdebatten omkring børneteaterloven. Og hun brugte denne begrundelse, da partiet afviste at støtte lovforslaget.

— Jeg var ikke med til partiets debat om disse ting, og jeg kan ikke sige, hvad den konkrete baggrund var for holdningen, der blev givet udtryk for i folketinget.

— Ved jeres sidste landsmøde havde næsten alle talerne bemærkninger om børneteatrene. Også her kørte indlæggene på det politiske.

— Ja, men det betragter jeg nærmest som sure opstød.

Forstår problemet

— I kalder KrF et social-liberalt parti, og I definerer demokrati som mindretallets rettigheder. Umiddelbart ser det ud til, at I nu gennem jeres kritik er med til at lukke munden på et mindretal for at forsvare det kristne mindretal?

— Vi siger ikke, at der ikke skal være plads til de politiske teatergrupper, men vi stiller spørgsmålstegn ved, hvad der ydes offentligt tilskud til.

— Men uden offentligt tilskud kan teatergrupperne ikke eksistere.

— Jeg forstår det problem.

— Teatre er jo ikke i stand til at bortrationalisere arbejdskraft som en anden industrivirksomhed.

— Næ, det er forståeligt, men vi har jo heller ikke været imod støtte til det kongelige.

— Meget af fornyelsen i dansk teater er kommet fra grupperne. Bør man ikke støtte sådanne eksperimentelle og inspirationskilder?

— Det vil jeg ikke afvise, men som sagt mener jeg, teater først og fremmest skal laves af børnene selv.

— Men I vil gerne genoplive skolescenen?

— Ja, men det ligger der ingen modsætning i. Man skal ikke sætte den personlige kreativitet op mod det at blive præsenteret for et stykke kunst.

— Du nævnte, at børneteatrene ikke viser respekt for den kristne kulturarv. Hvad vil det konkret sige?

— Med kristen kulturarv hentyder jeg til, at Gud har skabt mennesket til ansvar og givet nogle

normer for menneskelivet.

— ??? — KrF har fremdraget eksempler på, at disse normer er overtrådt ved at plukke enkelte citater ud af en sammenhæng fra Baggårdsteatrets forestilling »Ska' vi komme sammen?«. Og det er det eneste eksempel. Er det ikke et spinkelt grundlag at køre en så hård og for grupperne skæbnesvanger kritik på?

— Jo, vi burde nok finde nogle flere eksempler, men kritikken kan udmærket føres generelt, når de andre grupper solidariserer sig imod kritikken.

Kristne teatergrupper

— Når I nu er et social-liberalt parti, der mener, at den enkelte skal have lov til at udfolde sig, hvorfor kan I så ikke stille jer tilfreds med, at der er en bred vifte af teater tilbud, hvorfor den negative kritik over for børneteatrene?

— Vi vil også gøre noget positivt. Vi vil fremme initiativer til at lave kristent teater. — Men det skal heller ikke have offentlig støtte. Det virkeligt kreative er skabt af virkelig idealisme og af folk, der er villige til at ofre noget. Man må yde en indsats for at skabe noget værdifuldt.

— Har I planer om at organisere den kristelige kritik af børneteatrene?

— Vi vil ikke danne nogen organiseret forening, men vore medlemmer i skolenævnene mødes regelmæssigt. Andre arbejder videre med sagen i kommunalbestyrelser og i skolekommissioner. De skal gøre opmærksom på, at vi har en forældrestyret skole.

— I er altså med til at politisere arbejdet i skolenævnene?

— Vi ønsker en ideologisk debat, og vi vil kæmpe for en kristen målsætning. Vi vil mht. børneteatrene fremhæve alsidighedsprincippet. Vi har ikke noget imod, at teatre er venstreorienterede, men de skal tone rent flag, og forældrene skal have mulighed for at sige nej tak.

— Men det betyder jo reelt, at der sættes grænser for teatrenes ytringsfrihed!

— Der må være grænser for kunstnerisk udfoldelse. De etiske normer må ikke overskrides.

Magnus Brandstrup

FESTIVAL OF FOOLS

KØBENHAVN 1980

Fra lørdag d. 28. juni til søndag d. 13. juli 1980 afholdes den første internationale teaterfestival i København.

Festivalens symbol er »The Fool« — narren — der gennem tiderne er kendt som ham, der i gøgleriets form kunne sige sandheden, som ingen andre vovede. Og i denne festival opleves verden gennem hans øjne — øjne der ser på mennesker og begivenheder med ironi og forståelse; oplevet med både følelser og intellekt.

Som festivalens navn hentyder til, har vi arrangeret denne begivenhed i samarbejde med Festival of Fools i Amsterdam (dette års Theatre des Nations), som nok er verdens mest betydningsfulde festival for nyere teaterformer, hvorfra de fleste grupper er inviteret hertil.

I alt har vi inviteret 30 teatergrupper til København fra 15 forskellige lande, og der bliver opført over 100 indendørs forestillinger på bl.a. Fiolteatret, Saltlageret, Folketeatret, Folkets Hus i Rømersgade, Folkets Hus på Jagtvej, Nikolaj Kirke, Huset i Magstræde og Operaen på Christiansia. Udendørs bliver der over 50 forestillinger i Københavns gader, på torve og i parker — en del arrangeret i samarbejde med kommunernes sommerunderholdningsprogrammer.

De 30 teatergrupper er højst forskellige i såvel indhold som teaterform. Grupperne har vidt forskellig baggrund (Sydamerika, Østen, Nordamerika, Øst- og Vesteuropa) og tilsammen dækker de hele spektret for »opsøgende teater« med gøgle- og klovneforestillinger, mime, komik, moderne dans og kropsteater, musikteater og cabaret, environment theatre og eksperimentalteater, dukketeater, video-teater, direkte politisk og socialt engageret teater, improvisationer, børneteater, gadeteater osv.

Men fælles træk er der — alle grupperne fungerer som opsøgende teater, og de fleste opererer uden for det etablerede teaters rammer. Samtlige grupper skaber og producerer deres egne forestillinger, idet de ser teater som et vigtigt redskab for et socialt og politisk engagement og for en personlig udvikling sammen med andre i et arbejdsfællesskab.

De fleste grupper i festivalen satser på kommunikation med andre midler end ord. De udnytter et internationalt sprog, dvs. mimik, dans, sang, musik, bevægelser og der gøres brug af ritualer og symboler i et forsøg på at gå et langt større publikum end det etablerede teater, hen over aldersgrænser, sproglige og kulturelle barrierer.

Mange af teatrene har også dybe rødder i en bestemt kultur, og gør på en ny måde bevidst brug af aspekter fra disse kulturer som f.eks. Tukaq Teatret fra Grønland, Les Comediants fra Spanien, Gruppo Arto Pau fra Brasilien og Shusaku & Dormus Dance fra Japan.

»Festival of Fools — København 1980« bliver nok Danmarks mest bemærkelsesværdige teaterbegivenhed i mange år, og vi håber, at den kan bane vej for en ny tradition, da vi håber at kunne gentage den de kommende år. Vi forventer, at festivalen vil inspirere, overraske, provokere og more. Vi mener, tiden er inde til at give alle trætte sjæle et livspust og ny inspiration — så velkommen til 16 indholdsrige teaterdage.

Informations Center (åbner d. 9. juni)

Der bliver informationscenter i Café Teatret, Skindergade 3, tlf. 01-12 58 14, daglig kl. 12 til 18 fra d. 9. juni til d. 13. juli.

I Café Teatret arrangeres også udstillingen »The Fool in Theatre« — en plancheudstilling om de deltagende grupper med en video-café, hvor

bånd med de deltagende grupper og andre teatre kan ses.

Billetsalg og -reservationer starter også herfra d. 9. juni.

Møder med grupperne

I Café Teatret afholdes der hver dag mellem kl. 13 og 15 i festivalens forløb møder med kunstnere fra de medvirkende grupper. Alle er velkomne til at deltage i disse uformelle sammentræf.

»Fools Café«

Hver aften kl. 22 til 01 bliver der på et af teatrene arrangeret et skiftende program med musik, teater, cabaret, video og andet i »Fools Café« — et afslappet mødested for kunstnere og publikum.

Billetter kan købes ved indgangen til 15 kr. (kun 5 kr. for dem, som har billet til en af aftenens tidligere forestillinger).

Opsøgende forestillinger

For dem, som måtte være interesseret, er det stadig muligt at engagere en eller flere af de medvirkende teatergrupper til opsøgende forestillinger i biblioteker, medborgerhuse mv. (først og fremmest børneteater).

Kontakt os skriftligt eller telefonisk på 01-15 15 64 for nærmere oplysninger.

Billetter

Billet til de enkelte forestillinger koster mellem 30.- og 45.- kr. til voksen-forestillingerne og 15.- kr. til børneforestillingerne.

Billetter købes i Café Teatret, Skindergade 3 fra den 9. juni, kl. 12-18. Festival-kort til 5 forskellige forestillinger kan købes fra 125.- kr. og til 10 forskellige forestillinger for 200.- kr. Kortet giver samtidig gratis adgang til »Fools Café«.

For grupper på 10 og derover pr. forestilling opnås 25% rabat.

Bestilling af billetter og festival-kort kan ske på tlf. 01-12 58 14 efter d. 9. juni, kl. 12-18. Bestilte billetter og festival-kort skal afhentes i Café Teatret senest dagen før forestillingen.

Saltkompagniet Teatergruppe, Norge

STREET

DEN SELVEJENDE INSTITUTION FOR MUSIK- & TEATERFORMIDLING

Trevor Davies og Torben Scipper • Havnegade 35 • DK-1058 København K. •

Telf. (01) 151564 • Giro 9 31 56 16

Børneteaterfestivalen red stormen af ...

..... men kampen fortsætter over
for uvillige amter og kommuner

Den 10. Danske Børneteaterfestival i
Åbenrå, Rødekro og Lundtoft
kommuner i Sønderjylland i dagene fra
d. 14.-20. april 1980 blev større end
nogensinde.

I ugens løb og inklusive weekenden
blev der af 40 danske
børneteatergrupper spillet 175
forestillinger.

Over 6000 børn i de tre kommuner har
haft mulighed for at se børneteater og
flere af dem op til mange gange. Nu
må skolepsykologer og andre
skeptikere så undersøge, om børnene
har taget skade af at se børneteater i
en hel uge.

Af de mange presseudklip vi har fået
(ca. 200) er der intet, der tyder på, at
Åbenrå er kommet i den
opløsningssituation, hvor børnene har
gjort oprør mod forældrene, tævet
lærerne, raseret byens torv, rejst røde
faner overalt og meget, meget mere.
Det skulle man ellers forledes til at tro,
når man læser Fremskridtspartiets
amtsrådsmedlem G. J. Kley's brev til
arrangørerne, da han meldte afbud til
en diskussionsaften efter Fiolteatrets
forestilling 'Dagen Derpå'.

Han skriver: »... Det undrer mig, at De
som advokat (Leif Max Hansen), der
burde repræsentere de liberale erhverv,
gør sig til talsmand for socialistisk
indoktrinering af vore børn.«

Ak ja, men vi må skuffe det
sønderjyske amtsrådsmedlem, at
børnene efter børneteaterfestivalen
hverken er blevet mere eller mindre
socialister, men måske for manges
vedkommende har haft en god og
spændende uge, hvor de også har haft
mulighed for at blive konfronteret med
virkeligheden.

Så var det noget mere opløftende at
lytte til borgmester Camma Larsen-
Ledet, der ved åbningen af festivalen
bl.a. sagde:

»Selv i en økonomisk stram tid med
store sparebestræbelser har vi ikke råd
til at spare på den kulturelle indsats.
Her har børne- og ungdomsteatret sin

afgørende mission, fordi det er fremtidens publikum hos voksenteatret, som her får deres oplevelser.«

Vi håber disse smukke ord også når Amtsgården i Åbenrå, når der om kort tid skal tages stilling til, om Sønderjyllands Amt enten fortsat skal køre på frihjul i den nyoprettede amtsordning til sikring af Det Rejsende Børneteater, eller om amtet vil erkende sin moralske pligt og solidarisk spytte i bøssen sammen med de øvrige 9 amter, som indtil nu har erkendt deres forpligtelse.

Børneteatrene fik ved siden af festivalen også lejlighed til at diskutere med hinanden, både om de evige økonomiske problemer, men også om den kunstneriske side.

Det er vigtigt, at man tager sig tid til den slags debatter. De enkelte børneteatre er ikke som institutionsteatrene små enklaver, der mest af alt kun tænker på sig selv. Børneteatrene betragter sig som en bevægelse, der både har til formål at lave godt teater for børnene, men som så sandelig også på længere sigt håber på, at den spilleglæde, det sammenhold, den interesse for, hvad der sker i samfundet, den lyst til at gøre teatret andet end blot et fin-kulturelt tempel, også må smitte af på institutionsteatrene, så disse teatre kan få et længe tiltrængt vitamintilskud.

Børneteaterfestival i nu 10 år har været med til at gøre børneteateret anerkendt og respekteret, også langt ind i de voksnes rækker. Lad det få lov til at leve videre, udvikle sig, formere sig, stille spørgsmål, skabe debat, så har vi da et håb, at vore børn om 10-15 år måske kan vende bøtten i det danske samfund og finde ud af, at dem der ustandselig taler om kriser i samfundet i virkeligheden mest af alt render rundt med personlige kriser, som i længden er de fleste af os aldeles udvedkommende.

J.M.

Amtsstøtte til folkelig kultur

– en reportage fra Ringkøbing Amt

Herning Folkeblad,
d. 18. marts 1980:

Folkelig kultur fremfor finkultur i Ringkøbing amt

Amtsrådet indstillet på
at støtte amatørteatre
frem for professionelle
børne- og ungdomsteatre

Ringkøbing amt vil føre en bevidst kulturpolitik, der giver den størst mulige folkelighed fremfor at satse på den såkaldte finkultur og den kultur, der er blåstemplet på de centrale myndigheders skriveborde i København.

Amtsborgmester Aage Ebbensgaard, Ringkøbing, peger på, at det er denne holdning i amtsrådet, der gør, at amtet åbner kassen for lokalt amatørteater, men siger nej til økonomisk støtte til professionelle børne- og ungdomsteater samt til eksperimenterende professionelle teatre på egnen.

– Det kan godt være, at de fem pct. af befolkningen, der går i professionelt teater, vil kritisere os for holdningen. Men det er nu en gang vor opfattelse, at vore kulturpenge skal bruges til det folkelige og den meget brede form for kultur, siger amtsborgmesteren.

Ringkøbing Amtsråd havde på amtsrådsmødet i marts en sag på dagsordenen omkring støtte til Det rejsende børne- og ungdomsteater. Ifølge Ritzaus pressemeddelelse blev også andre teatre inddraget, og det blev et spørgsmål om at støtte professionelle eller amatørteatre. Ringkøbing Amtsråd mener, at det foreløbig godt kan være bekendt at være blandt de 5 amter, som ikke støtter børne- og ungdomsteatrene.

I henhold til den nye teaterlovs intentioner er det amterne, der økonomisk skal støtte de turnerende børne- og ungdomsteatre og amterne kan sammen med primærkommunerne være med i støtten til egnsteatre. Både primær- og amtskommuner får refunderet 50% af deres udgifter hertil fra staten.

BTA-redaktionen bringer avisreferat af sagen og har indhentet udtalelser fra Ringkøbing Amts 2 egnsteatre, Team Teatret og Holstebro Børneteater. Desuden bringes reaktioner fra Dansk Amatør Teater Samvirke, DATS.

Vi er ikke kultur fjendske

Han mener derfor også, at det er forkert at kalde Ringkøbing amt kultur fjendsk på grund af amtets afvisning af støtte til det professionelle teater, for eksempel Team i Herning. – Vi støtter nemlig der, hvor vi finder det rigtigst, siger Ebbensgaard.

I en skriftlig begrundelse fra Ringkøbing amts kulturudvalg og økonomiudvalg for at yde godt 27.000 kr. til amatørteater, siges det, at amtet ønsker at støtte dramatisk arbejde på tværs af alder, køn, sociale, religiøse og politiske skel. Det påpeges samtidig af de to udvalg, at over 50.000 menne-

sker i Ringkøbing årligt overværrer amatørteaterforestillinger.

– Det er derfor netop værd at satse på amatørteater, hvis vi vil støtte befolkningens egne ønsker til kulturlivet, hedder det i de to udvalgs indstilling til det samlede Ringkøbing amtsråds møde i dag.

Dansk Amatør Teater
Samvirke, Ringkøbing
Amts kreds, skriver i
et indlæg i Ringkøbing
Amts Dagblad d. 21.
april 1980:

Amatørteater- folk om amtsråds teater-politik

Dansk Amatør Teater Samvirke i Ringkøbing Amt har på sin generalforsamling drøftet amtsrådets

teaterpolitik, som den kom til udtryk på det sidste møde. Denne politik går ud på at støtte amatørteater, men ikke professionelt børne- og ungdomsteater eller eksperimenterende professionelt teater.

Der var stor tilfredshed med amtsrådets forståelse og velvilje over for amatørteaterområdet, og kredsstyrelsen forsikrede, at pengene 27.050 kr. vil blive brugt med omtanke, så de kommer til at gavne amatørteatervirksomheden i amtet bedst muligt.

Men forsamlingen beklagede, at Ringkøbing Amtsråd ikke ligesom amatørteaterfolkene betragter teaterlivet som en helhed, der består af både professionelt teater og amatørteater.

Teateramatørerne er lokale aktivitetsskabere, men som amatør har man også brug for den inspiration, der er at hente hos de professionelle teatre, der tør gå nye veje, en inspiration, som man får dels ved at overvære forestillinger, dels ved at bruge professionelle skuespillere som kursuslærere og hjælpere ved opsætning af skuespil. Til eksempel har Team Teatret ved flere lejligheder været behjælpelig med instruktion og udlån af f.eks. kostumer til stor gavn for amatørerne.

Det vil derfor føles som en naturlig og glædelig udvikling, hvis der i amtsrådet kunne blive flertal for – foruden støtten til amatørteatret – at give arbejdsmuligheder for professionelle grupper med egnsteaterstatus.

Egnsteatre, som er bofaste i et område, kan på en helt anden måde end turnéteatre komme ind i et give/modtage-forhold til deres publikum og til amatørerne i området og kan medvirke til, at teaterbilledet bliver broget, spændende og tankevækkende, idet det så kommer til at omfatte både amatørteatre, egnsteatre, opsøgende børne- og ungdomsteatre og de turnéforestillinger, som forskellige teaterkredse kalder til amtet.

Generalforsamlingen beklagede desuden, at der i dagspressens behandling af Ringkøbing Amtsråds teaterpolitik er forekommet en sammenrodning af støttemuligheder for amatørteater og professionelt teater.

Forsamlingen mente, at der i dele af dagspressen er forekommet en sammenrodning af støttemulighederne for amatørteater og professionelt teater under behandlingen af Ringkøbing Amtsråds teaterpolitik.

Professionelt teater støttes – også på amtskommunalt plan – i henhold til teaterloven, mens amatørteatret på amtskommunalt plan alene støttes af det beløb, amtskommunen afsætter til støtte for foreninger (idrætsforeninger og andre kulturelle tiltag, hvortil amatørteatret henregnes).

Pengene tages altså fra to vidt forskellige konti.

Amatørteatersamvirket håber, at disse oplysninger kan hindre, at der graves grøfter mellem ama-

»Et barn ingen hindring« af Torben Nielsen med »Amatørscenen Trehøje«. Kostumer udlånt af Team Teatret

Herning Børne-, Ungdoms- og Voksenteaters forårsforestilling af Dario Fo (instruktion: Flemming Jørgensen, Team Teatret, foto: Ole Haugsted).

tørteater og det professionelle teater.

— Amatørteatret har i hvert fald ikke lyst til at tage brød fra det professionelle teater, og vi ønsker mindst af alt et hundslagsmål om tilskudsmulighederne. Vi opfatter teatret som en helhed — et arbejdsområde, hvor vi alle har en opgave at udføre, hedder det i udtalelsen fra Ringkøbing Amts Kreds af Dansk Amatør Teater Samvirke.

Team Teatret kommenterer:

I Team synes vi, det er helt fint, at amatørteatrene får nogle penge at arbejde med, men vi har lidt svært ved at se sammenhængen i, at dette betyder, at der så ikke er penge til professionelle teatre.

Penge til amatørteater tages jo fra kontoen for fritidsaktiviteter, og det drejer sig i virkeligheden for amtet om prioritering mellem amatørteater, gymnastikforeninger og ikke prioritering mellem amatørteatre og professionelle teatre. Professionelle teatre støttes over en anden konto. Men bortset fra dette »juristeri« er der jo en klar sammenhæng mellem amatører og professionelles arbejde.

I Team har vi gennem årene haft en del kontakt med amatørteatre og har fra flere sider hørt

udtalt, at Team virker som inspirator for amatører. Det er selvfølgelig en effekt, der er svær at måle, da vi ikke ved præcis, hvor mange amatører der ser vore forestillinger og bruger erfaringer herfra i deres amatørarbejde. Men helt konkret, så har skuespillere fra Team fungeret som instruktører ved flere amatørteaterforestillinger. Bl.a. ved lokalrevyer i Snebjerg, ved Herning Børne-, Ungdoms- og voksenteaters forestillinger. Vi har været dramalærere for amatører på aftenskolehold, holdt foredrag om teater på amatørteaterkurser. Vi har i vid udstrækning udlånt kostumer og lysudstyr til amatørteatre, bistået med råd og vejledning om sminkning, lyssætning, sceneopbygning osv., osv.

Dette arbejde har vi deltaget i i den udstrækning, forestillingsarbejdet har tilladt det, men det er absolut en side af vort egnsteaterarbejde, vi ønsker styrket.

Som regel er teatrenes aktivitetsniveau blevet gjort op i antal spillede forestillinger — at spille forestillinger er naturligvis primært for et teater, men det er kun en del af sandheden om teatrenes aktivitetsniveau.

Man fristes til at spørge: Når Ringkøbing Amtsråd — og andre amter — si'r nej til at støtte professionelle teatre, er det så, fordi de ikke er klar over, hvor bredt et spektrum teatrenes aktiviteter dækker over?

Holstebro Børneteater kommenterer:

At Ringkøbing Amtsråd hellere vil gi' til amatørteatrene fremfor professionelle teatre, fortæller præcis noget om kulturudvalgets mangel på forståelse for, hvad et egnsteater er.

Hvis man vil udvikle egnsteatret, må man ha' professionelle — det er fantastisk udviklende for begge parter, og amatørfolkene udtaler selv, at de har brug for professionelle.

At gi' til amatørerne frit er ikke amtet for at gi' til professionelle teatre, og også professionelle teatre er folkelige.

Interview med formanden for DATS i Ringkøbing amt

I Danmarks Radios regionale nyhedsudsendelse udtaler formanden for Dansk Amatør Teater Samvirke (DATS) i Ringkøbing Amt, Niels Stokholm:

»Sådan som det er formuleret i pressen, lyder det næsten som om der ska' være et skel mellem amatørteatret og de professionelle tea-

tre. Jeg vil meget gerne slå kraftigt fast, at det slet ikke er DATS' holdning. I DATS betragter vi teaterlivet som en helhed, og der findes jo ganske klare forskelle på, hvad amatørerne kan overkomme, og hvad de professionelle kan overkomme.«

— Betyder det noget for amatørteatret, at der er professionelle i lokalområdet?

NS: »Ja, det synes jeg afgjort det gør, fordi de professionelle teatre — som eksperimenterer lidt og forsøger at gå nye veje — viser os andre nogle eksempler, vi ka' ta' ved lære af.«

— Det politikerne ser på er jo, at DATS har den brede berøringsflade med mange, mange mennesker. Men de mange mennesker kommer jo til lystspilfarcerne, til de gamle spil, som man kan sidde og grine lidt over. Er det ikke rigtigt?

NS: »Der er forskel på, hvordan amatørteatret virker på landet og i byerne. I mange byer har man et amatørteater, som er etableret i en forening, som arbejder med teater hele tiden og derfor arbejder med et mere varieret program, hvorimod foreningerne på landet måske kun har én årligt forestilling, og det skal helst være en festforestilling, som kan skabe fest og glæde for hele familien, og derfor kommer man nemt til at ta' lystspilfarcerne — og især de engelske, fordi der næsten ikke findes noget ordentligt dansk-produ-

ceret på det felt. Men vi har da eksempler på her i amtet, at der har været spillet både festligt og alvorligt. Bl.a. har Anna Franks Dagbog været spillet i Naur-Sir, så helt ensidig, som at sige at det hele er lystspilfarcer, det er det altså ikke.«

— Mener du som lokal amatørteatermand, at politikerne burde støtte det professionelle teater?

NS: »Det mener jeg afgjort. Jeg mener, det ville være en lykke, hvis der i Ringkøbing Amt var 2-3 egnsteatre. Jeg ved, at Team Teatret fra starten af havde nogle gode tanker om, at de gerne ville bruges som inspiratorer og kursislærere i den egn, hvor de nu nedsatte sig. Jeg har været på et kursus engang, hvor der har været folk fra Team som kursislærere — det var udmærket. Men de har ikke rigtig haft tid og mulighed for — og det har de professionelle i det hele taget ikke — at virke som lærere i den udstrækning, vi har haft brug for det.«

— Fordi de ikke får de penge, de har brug for?

NS: »Ja, de skal arbejde for hårdt med at producere forestillinger for at spille penge ind, som de skal bruge til det daglige brød, simpelthen. Hvorimod nogle tilskudsordninger måske kunne gøre, at de bedre kunne komme ud og hjælpe os andre lidt. Men jeg ved, at der har været forbindelse

(fortsættes næste side)

Amtsstøtte til folkelig kultur

Fortsat fra foregående side

mellem Team — for nu at ta' dem igen — og Herning børne-, ungdoms- og voksenteater, som er et amatørteater. Amatørteatret havde ved deres sidste forestilling brug for at få den shinet lidt op for at blive rigtig præcise inden premieren, og da havde de skuespillere fra Team Teatret til at hjælpe med at få det strammet op til sidst. Og jeg mener, at den slags ting kan vi kun være glade for og interesseret i.«

Skive/Viborg kredsen fik tildelt 9.000,- kr. til amatørteaterarbejde, ud af det beløb, der blev afsat til amtsforeninger. Skive Folkeblad skriver:

344.500 til amtsforeninger:

Har vi råd?

— Jeg håber, at vi aldrig bliver så fattige i Danmark, at vi ikke har råd til at give et tilskud til de foreninger, der gør et arbejde for børn og unge.

Det sagde amtsrådsmedlem Arne Dalgård, Løvel (S), da Viborg amtsråd på mødet i går drøftede tilskud til amtsforeninger for børn og unge og amtsforeninger med kulturelle formål. Tilskudsbeløbet er på 344.500 kr., fordelt mellem 17 foreninger, og det er ikke pristalsreguleret i forhold til sidste år.

Alligevel stillede Finn Fallentin, Viborg (FRP) spørgsmålstejn ved, om »vi stadig har råd«. Han

Rart at vide i tider som disse

Ifølge de bemærkninger, der fulgte med lovforslaget til ændring af teaterlovens § 16, skal de offentlige tilskud tilsammen dække et teaters overenskomstmæssige lønninger, mens resten af teatrets udgifter skal dækkes ved slag af forestillinger. Dette gælder dog kun teatre, der får støtte på § 16 og § 16 a (idet der ikke bliver tegnet overenskomster med teatre, der får tilskud fra § 16 c).

Det betyder at:

- et teater med 6 fastansatte til en månedsløn à kr. 8.500 og 2 årlige nyproduktioner skal have et årligt tilskud på kr. 735.000,
- et teater med 7 fastansatte og 2 årlige nyproduktioner skal have kr. 837.000,
- et teater med 8 fastansatte og 2 årlige nyproduktioner skal have kr. 939.000, osv., osv.

fundt det også forkasteligt, at amtet ligefrem averterede efter ansøgninger, og at det kunne resultere i, at nogle blev forfordelt.

— Mange foreninger vil lave deres vedtægter om, så også de kan komme i betragtning, når der deles penge ud, sagde han.

De øvrige amtsrådsmedlemmer kunne ikke give ham medhold, men fandt, at der fra disse foreninger blev gjort et stort og uegennyttigt arbejde, og at det var en billig måde at holde det i gang på.

Charles Klitgård, Bjerget (V), ønskede at vide, om der var nogen afgørelser med hensyn til, om politiske ungdomsforeninger kunne komme ind under tilskudsbestemmelserne.

Formanden for undervisnings- og kulturudvalget, Emmy Rasmussen, Møllerup (R), svarede herpå, at hun gerne så, at den diskussion ventede, til udvalget i nær fremtid kom med en indstilling herom.

Løvrigt kunne hun berolige Finn Fallentin med, at de foreninger, der fik tilskud, blev bedt om at forelægge et regnskab, så udvalget kunne se, hvortil pengene var gået.

— Om vi har råd? Jeg tror, at den fritids-beskæftigelse, som disse foreninger står for, forebygger, at der opstår nogle problemer, hvis følger kunne blive meget dyre for os alle, sagde Emmy Rasmussen. *ma*

DATS, Skive-Viborg kredsen kommenterer:

Har vi råd til at lade være?

Leif Jacobsen skriver i lederen af »DATS-i-midten«, blad for Skive-Viborg kredsen (maj 80):

»Jeg tror, vi alle, også modstandere af tilskud, må erkende, at i et samfund, hvor økonomien strammes, gælder det om i hvert fald at bevare lysten til at eksistere. Dette kan helt sikkert bedst ske ved at lade mennesket bruge sin hjerne og sin krop til noget kreativt, ved at stimulere muligheden for samvær om fælles interesser, det være sig sport, musik, teater, modellering, maling, syning, dans, sang osv.

Spørgsmålet *Har vi råd* må besvares således: *Har vi råd til at lade være?»*

DATS Skive/Viborg kredsen skriver i Skive Folkeblad:

Amtsstøtte til amatørteatret

Folkebladet bragte for nylig en artikel fra Ritzau's Bureau, hvori amtsstøtten til amatørteatret i Ringkøbing amt omtales. Af artiklen fremgik: »At Ringkøbing amt vil føre en bevidst kulturpolitik, der giver den størst mulige folkelighed fremfor at satse på den såkaldte finkultur.« Endvidere hed det, »at Ringkøbing amt med sin bevilling på 27.000 kr. til amatørteater ønsker at støtte dramatisk arbejde på tværs af alder, køn, sociale, religiøse og politiske skel« og samtidig »siger nej til

økonomisk støtte til professionel børne- og ungdomsteater samt til eksperimenterende professionelle teatre på egnen.«

»Ifølge Ringkøbing amts kultur- og økonomiudvalg overværes amtets amatørteaterforestillinger årligt af mere end 50.000 tilskuere« hedder det i artiklen. Støtten udgør således ca. 50 øre pr. tilskuer-billet.

Det skal her bemærkes, at beløbet er tildelt Dansk Amatør Teater Samvirke's Ringkøbing amtskreds til brug i det servicearbejde for amatørteatrene, DATS udfører (kursusvirksomhed, konsulentbistand osv.).

Fra sekretariatet foreligger nu følgende reaktion på artiklen fra Ritzau:

Amatørteatret er ikke vant til tospaltede overskrifter i amtskommunal sammenhæng. Derfor glæder vi os med Ringkøbing kreds over de anerkendende ord og støtten til årets arbejde, men — for det første synes det os, at der ikke er et rimeligt forhold mellem ord og gerning. Opfyldes de forventninger, amtskommunen giver udtryk for, er det nok mere på grund af de manges idealisme og fritidsindsats end på grund af tilskuddets størrelse, hvortil amtskommunen selvfølgelig kan sige, at der ikke var søgt om mere.

Nej, for amatørteatret er i vane med at være meget beskedent. —

Den der skriver disse linier, husker, da DATS som landsorganisation fik sit første tilskud i henhold til Teaterloven. Det var på 25.000 kr. Hovedudvalget drøftede alvorligt — på opfordring af menige medlemmer, der følte, at ministeriet trådte på deres indsats — om det skulle returnere pengene og forklare ministeriet, at vi følte os nedvurderet. HU valgte at beholde pengene og at forklare i ministeriet, hvorfor vi ikke var glade for dem.

Nu må vi tro, at Ritzau-journalisten har været mere glad for sine to spalter end for at lave god journalistik. Der sigtes med dette til sammenrodningen af støttemuligheder for amatørteater og professionelt teater. Professionelt teater støttes — også på amtskommunalt plan — i henhold til en teaterlov (§ 16 og 27), mens amatørteatret på amtskommunalt plan alene støttes af det beløb, amtskommunen afsætter til støtte for foreninger (idrætsorganisationer og andre kulturelle tiltag, hvortil amatørteatret henregnes).

De penge, Ringkøbing amtskreds har fået bevilget, tages således ikke fra det professionelle teaters tilskudsområde og ville for øvrigt heller ikke være nogen støtte at nævne over for et professionelt teater!

— Og at Danmarks Amtsrådsforening har et andet syn på ama-

teatrets betydning i den lokale sammenhæng, fremgår alene af, at Amtsrådsforeningens forslag til ny teaterlov ikke indeholder forslag om, at amatørteatret optages på det amtskommunale teaterbudget, men at det fortsat henvises til projektstøtte, hvilket i flere af vore kredse af smertelig erfaring må opfattes som et 0, mens andre kredse — som nu altså Ringkøbing amts kreds — heldigvis har mødt forståelse for et tilskudsbehov.

Hvorom alting er: Lad os glæde os med Ringkøbing amts kredse, der nok skal vide at forvalte tilskuddet godt, men lad os samtidig bekæmpe det grøftegraveri, Ritzau-meddelelsen kan give anledning til hos dem, der ikke kender til, på hvilke konti professionelt teater og amatørteater opføres. Amatørteatret har i hvert fald ingen lyst til at tage noget brød fra professionelt teater, og vi ønsker mindst af alt et hundeslagsmål om tilskudsmulighederne. Vi opfatter teatret som en helhed — et arbejdsområde, hvor vi alle har en opgave at gøre og i mange tilfælde en fælles opgave.

Med tak for optagelsen,

DATS Skive-Viborg Kreds
Leif Jacobsen
Overmarkvej 92, 7840 Højslev

B.B.

Får København overhovedet en børneteaterordning?

Vi har klippet i Politiken fra 13. maj:

Den ny storkøbenhavnske børneteaterordning falder måske fra hinanden, fordi en række kommuner i Københavns Amt ikke vil være med.

Ordningen, der officielt hedder Fællesskabet vedrørende egnsteatre i Storkøbenhavn, skal træde i kraft 1. juli. Efter forslaget fra en arbejdsgruppe nedsat af kommunerne i Københavns Amt, Københavns Amt samt Frederiksberg og Københavns kommuner skal de 20 hovedstadskommuner af med et årligt tilskud på knap 4 mill. kr. Staten træder til med et lignende beløb, så de 12 teatre under ordningen tilsammen får et tilskud på 7.9 mill. kr.

De 12 teatre, der er indstillet til ordningen, er: Bådteatret (985.000 kr.), Marionetteatret (295.000 kr.), Det Lille Teater (985.000 kr.), Teaterbutikken (600.000 kr.), Jan Zangenbergs Teater (200.000 kr.), Inga Juuls Børneteater (600.000 kr.), Jytte Abildstrøms Teater (985.000 kr.), Comedievognen (800.000 kr.), Ishøj Teater (750.000 kr.), Hvidovre Teater (200.000 kr.), Høje Tåstrup Teater (800.000 kr.) og Turnus (700.000 kr.).

Tilskudsbeløbene er efter arbejdsgruppens mening de mindst mulige, og med 12 tilsluttede teatre vil ordningen også kun sikre, at udbuddet af børneteater i Københavnsområdet ikke falder i forhold til nu.

Magistraten i Københavns

Kommune, der skal udrede 27% af det kommunale bidrag til ordningen, har sagt ja til arbejdsgruppens forslag. Københavns deltagelse i ordningen er dog betinget af, at »de øvrige af forslaget omfattede kommuner tiltræder ordningen.«

Det gør de næppe. I arbejdsgruppen frygtes det, at hele syv kommuner — Ballerup, Brøndby, Gentofte, Ledøje-Smørum, Rødovre, Søllerød og Vallensbæk — skal sige nej. De syv kommuner skal tilsammen bidrage næsten lige så meget som København.

Fristen for kommunernes svar er sat til 15. juni, to uger før ordningen skal træde i kraft.

..... vi vender tilbage til sagen i næste nummer!

Audhumla

Et nyt tidsskrift har set dagens lys.

Det er sekretariatet for nordisk kulturel samarbejde der gennem et tidsskrift har villet imødekomme ønsker om bedre information om de nordiske støtteordningers virksomhed og støttemuligheder. Derfor vil tidsskriftet informere om særlig interessante kulturaktiviteter på nordisk plan, de uddelte bevillinger mm.

Tidsskriftet vil udkomme 4 gange om året og kan rekvireres gratis ved henvendelse til:

Sekretariatet for Nordisk Kulturelt Samarbejde
Snaregade 10,
1205 København K.
Tlf. 01-11 47 11

Tidsskriftet har fået navnet »Audhumla«.

Audhumla, i den nordiske

Mytologiens Audhumla

mytologi den ko, der blev skabt ved at varmen fra Muspelsheim, den lyse, varme himmelverden, smeltede rimen i Niflheim, den tågede verden. Fra Audhumlas yver løb fire floder med mælk, og disse gav næring til jætten Ymer. Audhumla slikkede de salte, rimslåede stene, og på tre dage kom hovedet og kroppen af en mand, Bure, gudfaderen, frem. Bure blev fader til Borr, og Borr blev fader til aserne Odin, Vile og Ve. Odin, Vile og Ve dræbte Ymer, og i Ginnungagap mellem Muspelsheim og Niflheim skabte de Jorden af ham.

Det nye teaterråd

»Egnsteatrene er en uhyre vigtig nyskabelse, og teaterrådets fremtidige arbejde gælder det om at sikre de grupper, vi har, og vi skal sikre dem ordentlige forhold. Og så må vi håbe, der bliver råd til de nye initiativer. Blandt de grupper, der skal sikres, er også dem, der endnu ikke er kommet ind i varmen som egnsteatre.«

Kela Kvam

Ovenstående siger det nye medlem af teaterrådet, professor Kela Kvam, der også ser det som en væsentlig opgave for teaterrådet at sikre egnsteatrene og gøre flere kommuner interesserede i at støtte egnsteatre.

— Holdningerne i kommunerne har jo været noget forskellige, men vi kan måske styrke interessen ved bl.a. at pege på teatergruppernes fine internationale status, og vi kan afsløre, at den kritik, der fremføres over for teatrene, som regel kommer fra folk, der ikke har set gruppernes forestillinger. I den forbindelse er det da iøvrigt glædeligt at konstatere, at Centrumdemokraterne ser ud til at være på retur.

Kela Kvam sidder i teaterrådet som den, der står børne- og gruppeteatrene nærmest. Forening af Små Teatre og Børneteatersammenslutningen har kritiseret, at de ikke fik en repræsentant, der kender til praktisk teaterarbejde.

Men Kela Kvam finder sammensætningen i rådet god, idet hun peger på, at de tre medlemmer er vidt forskellige. Hun er ikke bange for, at Arthur Ilfeldt på grund af sin mangeårige erfaring vil få mere magt end de øvrige to.

Kela Kvam har fulgt udviklingen på teaterområdet i mange år — på det teoretiske plan. Hun arrangerede gruppeteaterfestivalerne i Odense og har oprettet en særlig afdeling for nordisk gruppeteater på Københavns Universitet. Hun har forsket i og udgivet bøger om tysk og dansk arbejds-teater. Hun ser så meget børneteater som muligt og starter næste semester undervisning på universitetet om gruppe- og egnsteater.

— Selvfølgelig er jeg teoretiker, siger hun, men jeg ser det som lidt af en udfordring at sidde i teaterrådet, når jeg dagligt sidder og arbejder med de samme problematikker på et teoretisk plan.

Kela Kvam mener ikke, teaterrådet er ved at blive overflødig.

— Det vil være farligt at afvikle teaterrådet, men selvfølgelig er der efterhånden en hel del ting, vi ingen indflydelse har på, men her mener jeg, vi burde styrke rådet ved at give det flere beføjelser. Vi burde have et mere formaliseret samarbejde med kommuner og

Arthur Ilfeldt blizet ved Børneteatersammenslutningen Region Midtjyllands høring i Århus den 10. maj

amter omkring egnsteatrene, som ellers godt kan risikere at komme i en politisk klemme, der i værste fald kan føre til selvcensur og tandløshed. Teaterrådet vil endvidere få en del arbejde med den kommende revision af teaterloven.

Birgitte Price

— Jeg havde overhovedet ikke drømt om, at det skulle blive mig, men at blive udnævnt til at sidde i teaterrådet, oplever jeg som en stor ære og en stor forpligtelse, fortæller nyudnævnte Birgitte Price, skuespiller og instruktør. Hun har tidligere kun sporadisk fulgt udviklingen inden for gruppe- og børneteatrene. Men de andre områder, rådet rådgiver på, føler hun sig godt inde i.

— Men udnævnelsen giver mig en velkommen lejlighed til at beskæftige mig med noget nyt. Jeg har altid haft en lyst til at lære, og jeg skal selvfølgelig ud og se noget mere børneteater. Og det bliver en kær pligt.

Birgitte Price finder, at det nye teaterråd har en god sammensætning, hvor hun selv står som den, der befinder sig midt i det praktiske håndværksmæssige arbejde, og hvor Kela Kvam kan skabe det teoretiske overblik. Arthur Ilfeldt finder hun uundværlig til den juridiske side af sagen.

At Ilfeldt bliver siddende i hvert fald i endnu to år, finder Birgitte Price er en stor fordel. Hun mener, at hans efterfølger også bør være en jurist, selvom hun anser det for vanskeligt at finde en person, der både har Ilfeldts teaterindblik og juridiske kunnen.

— Om hans magt bliver for stor? Nej — selvfølgelig vil vi andre lytte til hans kæmpeerfaring, men vi tre i rådet er meget forskellige, og rådet er ikke så stort, at en enkelt kan få magten, lover Birgitte Price.

De to nye medlemmer har endnu ikke været med til at præge rådets arbejde, da den seneste indstilling om støtte til børneteatrene allerede var udarbejdet, da de tiltrådte 1. april. Om fornyelserne i rådet får indvirkning på kommende indstillinger, er vanskeligt at sige på nuværende tidspunkt, men hvis Birgitte Price får noget at skulle have sagt, bliver hovedprincipperne for de udvalgte grupper »bredde og kvalitet«.

— Og det er ikke sikkert, det er dårligt, hvis der kun bliver få penge til rådighed, siger hun, det kan ofte få nye tanker frem — fremme fantasien.

At kvalitetsbedømmelse kan være afhængig af, om man knytter sig til en folkelig kultur eller til finkulturen, afviser Birgitte Price.

— Det er et kunstigt skel, der

sættes mellem det folkelige og finkulturen, siger hun.

— Nye initiativer har indtil nu fået lov at komme frem, men vi må i den forbindelse ikke overse, når såkaldte etablerede teaterfolk springer ud i at prøve noget nyt, siger Birgitte Price, der gerne vil være med til at give støtte til politiske teaterforestillinger.

— Hvis de da ikke er foredragende. — For al god kunst er politisk, pointerer hun.

Om teaterrådets fremtid og til rygterne om, at Ilfeldt gerne ser rådet nedlagt, siger Birgitte Price:

— Jeg synes, det vil være dumt at nedlægge rådet.

Arthur Ilfeldt

Der skulle her have været et interview med den genudnævnte for-

mand for teaterrådet, landsretssagfører Arthur Ilfeldt. Men formanden ønsker ikke at udtale sig, før det nye råd har udarbejdet en arbejdsplan. Og denne plan hænger sammen med, hvordan etableringen af den københavnske børneteaterordning forløber.

Når Ilfeldt ønsker at vente med at udtale sig om rådets fremtidige arbejde til en fælles holdning er lagt, skyldes det, at han altid og også fremover lægger vægt på, at teaterrådet fungerer i enighed.

Ilfeldt mener ikke, han bør give læserne af Børneteateravisen en redegørelse for balladen omkring udnævnelsen af det nye teaterråd.

— Der har ingen ballade været, siger han.

Teatergruppen FAIR PLAY har inviteret den spanske teatertrup

COMEDIANTS

på turné i Danmark i perioden 24. juni — 14. juli.

Nærmere oplysninger: Se Repertoirenyt.

De frie svenske grupper har skrevet historie!

af Lars Kleberg

De frie teatergrupper i Sverige har eksisteret i mere end ti år. Men det er først i den senere tid man begynder at kunne se, at de har en *historie*, dvs. hvor de samlede erfaringer begynder at blive gjort til genstand for refleksioner. Det er i første omgang spørgsmålet om de frie teatergruppers eget regnestykke over fremgang eller tilbagegang, således som det bl.a. er kommet til udtryk i deres tidsskrift »Nya Teatertidningen«.

Vores teatervidenskab har aldrig reflekteret meget over disse ting, endsige forsøgt at skrive de frie teatergruppers historie. Det følgende er ikke et udkast til en sådan — jeg er hverken virksom i de frie grupper eller teaterhistoriker — men det er måske en ønskeliste over spørgsmål, som en fra samme generation gerne ville se behandlet, når de frie grupper historie skal skrives.

For at kunne forstå de frie teatergruppers indsats må man spørge sig, hvordan det teater så ud, som de gjorde oprør imod, som de

forklarede sig som »frie« i forhold til. De svenske teatre — Dramaten og stadsteatrene — var i midten af 60'erne et eksempel på det udviklede institutionsteater af europæisk model, kendetegnet ved statsstøtte, et organiseret men anonymt publikum, et pluralistisk repertoire og hierarkiske arbejdsprocesser (chef- og instruktørvælde) — alt samlet under et abstrakt kvalitetsbegreb.

I begyndelsen af 60'erne diskuterede man ikke, satte ikke spørgsmålstejn ved institutions-teatrene og deres indhold. Ingen stillede spørgsmål af f.eks. følgende karakter:

Hvorfor støttes denne teaterform?

Hvem går i teatret?

Hvilke valg ligger bag det pluralistiske repertoire?

Er den hierarkiske arbejdsform obligatorisk?

Hvad vil teatret fortælle sit publikum?

Naturligvis fandtes der teatervirksomhed uden for institutions-teatrene med særlige forudsætninger: amatørteatret, studenter-teatre, enkelte »kælderteatre« af den avantgardistiske slags — men de fremstod ikke som *alternativ* til de anonyme institutionsteatre og fremkaldte derfor ikke nogen særlig interesse.

Bruddet

Det afgørende brud, som definitivt gjorde institutionsteatrene og deres regler synlige, kan den, som er interesseret i historiske begivenheder, fastsætte til vinteren

1969/70. Dengang brød en gruppe skuespillere — den, der blev den blivende kerne i Fria Proteatern — ud fra Dramaten, og spillede trods teaterchefens forbud den kollektivt producerede NJA-forestilling på solidaritetsmøder for den store grubestrejke. Bagved den officielle pluralisme og det abstrakte kvalitetsbegreb viste der sig nu at være ganske klare æstetiske, kulturpolitiske og almenpolitiske regler, som bestemte institutionsteatrenes rolle i samfundet.

Denne hændelse kom naturligvis ikke som et lyn fra en klar himmel, men den kom i en situation, hvor den sociale temperatur var højere end tidligere i det årti, hvor kulturbegrebet allerede var meget politiseret. Hvis vi holder os inden for teatrenes og teaterdebattens sfære, var der indtruffet vigtige begivenheder, som begyndte at gøre institutionsteatrene til gængelige for kritik:

På stadsteatrene i Stockholm og Göteborg havde skuespillere lavet gruppearbejde; Harald Swedners sociologiske undersøgelser havde givet belæg for teatrenes borgerlige og småborgerlige publikumsrekruttering, og der var startet et teatertidsskrift med teoretiske og kritiske ambitioner, Dialog (1965-70).

Tidsskriftet hed Dialog, skønt udgangspunktet snarere var iagttagers end deltagerens. Men i den specielle situation, som rådede, var måske tidsskriftets nægtende, kritiske og »illoyale« holdning den mest produktive. Dialog

og kritikeren Göran O. Eriksson etablerede visse ord og udtryk, som siden blev almindelige: »smörgåsbordsteater«, »institutionsteater«, »gruppeteater«, »skuespillernes teater«. Generelt vil jeg dog tro, at mange af formuleringerne i Dialog er blevet mere indholdsmættede nu — ti år efter — end de var, da de blev publiceret. Udviklingen gav dem indhold.

Den forøgede indsats

De frie teatergrupper, som voksede frem i nær forbindelse med Vietnambevægelsen og studenterbevægelsen, politiserede naturligvis teatret i betydningen »udvid ytringsfriheden«. Men det vigtigste brud var ikke, at Fria Proteatern, Narren, Fickteatern eller Oktober lavede forestillinger, som institutionsteatrene i et andet politisk klima også havde kunnet lave med deres traditionelle metoder. De frie grupper fornyende indsats var på længere sigt at bryde radikalt med — og dermed synliggøre — institutionsteatrenes abstrakte kvalitetsbegreb og anonyme publikumsopfattelse (som, når det kom til en krise, naturligvis ikke var så abstrakt og anonym endda).

De frie grupper demonstrerede — gennem nødvendigt arbejde med teknisk enkle løsninger — at det lader sig gøre at lave meningsfuldt teater bare med »to skuespillere og en kasse«. Der er ikke noget, der hedder kvalitet i almindelighed; der er intentioner, og der er måder at realisere dem på. Institutionsteatrenes krav om teknik

og materiale garanterer ikke en bedre kommunikation med publikum, hvis ikke skuespillere og instruktør har en klar hensigt. På den anden side kom de små tekniske ressourcer til i længden at begrænse de frie grupperes udtryksmuligheder, og en kraftig udvikling af teknikken — fremfor alt det tekniske apparatur, men også skuespilteknikken — har kendetegnet de førende frie grupper gennem de senere år.

Selv om den tekniske udvikling i funktionalismens tegn — »alle metoder er gode, bortset fra de ineffektive« — i det mindste set udefra er klar, så har de frie grupperes publikumsideologi været mere modsigelsesfuld.

De frie teatergrupper, som opstod gennem udbrydninger (Fria Proteatern) eller som opstod ud af studenterscener (Narren i Stockholm, Oktober og Nationalteatern i Lund), definerede sig selv som frie i forhold til institutionsteatrene. Friheden var ikke bare politisk og organisatorisk, men mindst lige så meget æstetisk: Man kunne tillade sig, ja, man så sin styrke i at kunne bryde med teatrets konventioner med hensyn til spille-måde, tekst, musik og scene. De frie grupper så deres publikum i øjnene, man etablerede gensidige følelser med publikum, man var en del af samme indforståede fællesskab, det man kunne kalde »venstrefløjen«.

Hvem er vores publikum?

Men i begyndelsen af 70'erne blev

Her starter BTA's nye føljeton:

RBOT – et kulturredskab

(RBOT = Institutionen Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater)

Lovgrundlag: § 16 a i teaterloven. Ikrafttræden: 1. januar 1980.

Deltagende amter: Ribe, Århus, Vejle, Fyn, Vestsjælland, Storstrøm, Roskilde, København, Frederiksborg.

Ikke-deltagende amter: Nordjylland (har dog endnu ikke taget stilling), Viborg, Sønderjylland, Ringkøbing, Bornholm.

Styrelse: Niels Chr. Madsen, Ribe — Inger Mikkelsen, Århus — Svend Christensen, Vejle — Bent Nørgård Sørensen, Fyn — Jørgen Johansen, Vestsjælland — Bjørn Termark, Storstrøm — Edith Frederiksen, Roskilde — Preben Lassen, København — Hans Vistisen, Frederiksborg — Jens Nielsen, Danmarks Lærereforening — Poul Dam, Danmarks Teaterforening — Molly Witved, Foreningen af skole og samfund — Jørgen Jørgensen, Kommunernes Landsfore-

ning — Arne Hansen, Pædagogisk Kartel — Nanna Gyldenkerne, Bibliotekarforbundets faggruppe for børnebibliotekarer — Jan Nielsen, Landsorganisationen af Elever — Litten Hansen, Fællesforbundet for teater, film og TV — Biba Schwon, Børneteater-sammenslutningen — Jørgen Nordenhof, Foreningen af små teatre i Danmark.

Forretningsudvalg: Inger Mikkelsen (fmd), Niels Chr. Madsen (næstfmd), Edith Frederiksen, Preben Lassen, Jens Nielsen, Poul Dam, Biba Schwon.

Rådighedssum: Forår 80: 1.332.000 kr.
Sæson 80/81: 5.005.000,- kr.

Styrelsesmøder:

1. styrelsesmøde (der også var konstituerende): 19. marts 1980.
2. styrelsesmøde: 10. april 1980.
3. styrelsesmøde: 29. maj 1980.

Til sidstnævnte møde har institutionens styrelseforretningsudvalg indstillet til styrelsen, at den stående teatre optages i institutionen med den angivne bevilgningssum.

Eftersom styrelsesmødet 29. maj først afholdes efter redaktionens slutning, er vi desværre ude af stand til at bringe styrelsens beslutning i dette nummer!!!

..... den spændende beretning fortsættes i næste nummer! JN.

	Forår 80	Sæson 80/81
Fair Play	kr. 300.000	kr. 700.000
Gentofte Scenen		kr. 300.000
Kaskadeteatret	kr. 225.000	kr. 550.000
Paraplyteatret	kr. 100.000	kr. 310.000
Skifteholdet	kr. 407.000	kr. 900.000
Vester 60	kr. 300.000	kr. 700.000
Ungdommens Teater		kr. 600.000

spørgsmålet om de frie gruppers frihed meget snart overskygget af spørgsmål som:

Hvem er vores publikum?

Hvis sag tjener vi?

Hvis erfaringer formulerer vi?

Svaret på det første spørgsmål blev orienteringen mod det såkaldt opsøgende arbejde, som fortsat kendetegner den store majoritet af de ca. 50 grupper, som er tilsluttet Teatercentrum. Det opsøgende teaters idé er at opøge nye publikumsgrupper i deres eksisterende sammenhæng, i boligkvarterer og foreninger, men måske frem for alt i børneinstitutioner og skoler, sygehuse og fængsler.

For de mest ideologiprægede og ideologiserende grupper — fremfor alt Fria Proteatern — blev spørgsmålet om klassetilhørsforhold det vigtigste. De grupper, som mere ser kunstproducentens forhold til publikum som gensidigt, og ikke først og fremmest som et resultat af en viljesakt fra producenternes side, er i den senere tid begyndt at tale om fælles erfaringer, og om vigtigheden i at forankre teatret — ikke bare i en publikumskategori, men også i et vist begrænset miljø (by eller egn). Musikteatergruppen. Oktober har forladt det studentikose Lund og har slået sig ned i industribyen Södertälje, Skånske Teatern i Landskrona har arbejdet med programmer i den traditionelle lokalrevygenre og involveret ældre amatørskuespillere i produktionen. Osv.

Samtidig med, at man helt tydeligt tilstræbte lokal forankring og konkret samarbejde med nærmiljøet, manifesterede nogle af de frie grupper en intention af tilsyneladende helt modsat tendens. I sommeren 1977 drog det store Teltprojekt gennem landet. Et forsøg på at visualisere arbejderbevægelsens historie med et opbud af alle de kunstneriske og organisatoriske erfaringer, som de frie grupper havde samlet på et ti-år. Samtidig ville man samle opmærksomheden på de frie grupper som et kulturpolitisk faktum og på deres velunderbyggede krav om bedre eksistensvilkår.

Markedets betydning

Denne skitse af de frie gruppers brud med institutionsteatrene holder sig i det store og hele inden for rammerne af de frie gruppers selvforståelse. Når der tales om f.eks. økonomi i Nya Teatertidningen, sigtes der sædvanligvis til kampen om støtte og bidrag fra stat og kommune. Men egentlig handler de frie gruppers økonomiske diskussioner — og for en stor del også deres ideologi — om markedet. Heri ligger der ikke noget ekseptionelt. Den kunstproducent, som i vores samfund vil nå et publikum, har ingen anden vej end at gå ud på markedet, selv om han overhovedet ikke vil hente sig nogen fortjeneste på markedet.

De frie teatergruppers histori-

ske indsats i 70'erne har været at sprænge institutionsteatrets rammer og frigøre teatret som kommunikationsform, så den kan blive bærer af nye erfaringer, ideer og følelser. Samtidig med dette gjorde den også institutionsteatret synligt og muligt at kritisere.

Men teatret er både en kommunikationsform og en distributionsform. Ud fra markedets synspunkt indebar 60'ernes stagnation på institutionsteatrene, at TV satte sig på publikums fritid, og at ingen udfordrede de nye publikumsgrupper, som fandtes i storbyernes forstæder og i de nye store børneinstitutioner, f.eks. dagheimmene. Der fandtes et opdæmmet behov for teater, som formulerede hverdagsagtige eller andre lignende erfaringer. Og samtidig øgedes de kunstneriske produktive ressourcer fra venstrebevægelsen og de nye teaterskoler, som hverken kunne eller ville opsuges af institutionsteatrene.

Den opsøgende virksomhed var ud fra dette synspunkt en oparbejdning af marginelle markeder, som de frie grupper siden har holdt fast på, takket være deres lave udgifter. På den anden side har stat og kommuner givet de frie grupper en noget vilkårlig støtte, der samtidig har sørget for, at kulturbudgetterne ikke har skullet medtage oprettelse af nye udgiftskrævende stads- og regionteatre.

Efter en række år på eller under eksistensminimum orker de frie grupper i dag knapt at fortsætte den opsøgende virksomhed i denne form. Samtidig har arbejdet med forestillinger som diskussionsindledning og forestillinger for og om minoritetsgrupper indirekte indebåret en farlig tilpasning til de marginale markeder med knæfald for publikum og mindsket kommunikationseffekt til følge.

Vurdering af Teltprojektet

Som udbrydningsforsøg fra denne det opsøgende teaters mere og mere »smalle« vej, kan man betragte både forsøgene på forankring i lokale sammenhænge og det store Teltprojekt. Visse positive resultater af forankringsarbejdet findes allerede, selv om det fortsat først og fremmest er en parole. Teltprojektet var utvivlsomt imponerende som en opvisning af de frie gruppers samlede erfaringer. Men når dette er sagt, må man spørge sig, om ikke der her — endnu mere end hvor der er tale om det opsøgende teater — er tale om fortrængning af viden om markedets vilkår, som har været årsag til nye ideologiske, dvs. tilslørende forestillinger.

Teltprojektet byggede på et anonymt og idealiseret »revolutionært« publikum. Helt efter mønstret fra det klassiske politiske masseteater fra Meyerhold og Pis-

cator tilbød man publikum i Teltprojektet en oplevelse af enhed og en revolutionær entusiasme, som ikke var til stede i den svenske virkelighed uden for teltet. Hvad Teltprojektet egentlig kom til at handle om, var at sammenknytte de markedspletter, som de frie grupper havde oparbejdet under et tiårs entusiasme, og enhedsfølelsen blev i høj grad en følelse af enhed omkring teltprojektet som sådan.

Forankringstankens ideologiske karakter virker også påfaldende, når den i Teatercentrums tidsskrift kobles sammen med det gamle tvivlsomme råb på et folkets teater. Det er en parole, som har været rejst adskillige gange siden 1890'erne, og altid når en gruppe teaterarbejdere føler, at publikum synes at have eller i virkeligheden har overgivet sig. »Kunst for folket« betyder i folketheatertraditionen alt for ofte »Folk for kunsten«.

Betyder de frie gruppers søgen efter lokal forankring så bare, at de søger et nyt, forhåbentlig mere bestandigt publikum, end de møder gennem årene på deres turneer? Naturligvis ikke. Men selve faktum viser, hvor lang vej de har tilbagelagt, siden de engang brød med institutionsteatrene og mødte et publikum, der ventede på dem.

De frie teatergrupper i Sverige har skrevet historie. Men det er først nu, vi begynder at kunne se den.

(Oversat af J.N.)

Lars Kleberg er forsker og underviser i slaviske sprog ved Stockholms universitet. Han har skrevet flere bøger, hvoraf den sidste netop er udkommet: »Teatern som handling — sovjetisk avantgard-estetik 1917-27«. Han er tillige en flittig skribent af debatindlæg, især om folketheatertraditioner og de frie teatergruppers virke.

REPERTOIRENYT • REPertoire

Repertoirenyt er en løbende orientering om tilføjelser, ændringer og korrektioner i forhold til det repertoire, der er anført i repertoirebrochuren »Børneteater 1980-81«.

Ligesom det gælder for repertoirebrochuren, gælder det også for repertoirenyt, at hverken stats, Samarbejdsudvalg, Børneteatersammenslutningen eller redaktionen af BTA garanterer for omtalte forestillingers kvalitet, politiske bevidsthed eller pædagogiske udformning.

Bådteatret

Frederiksholms Kanal 27-29
1220 København K
Tlf. 01-12 14 60

Sommerturné

Igen i år anløber Bådteatret en række havnebyer med fest, gøgl og teater i lasten.

Bådteatret er forankret i 9 måneder om året i Frederiksholms Kanal i København og er et stationært børne- og ungdomsteater for det storkøbenhavnske område. I maj og juni måned kastes fortøjningerne, og Bådteatret forvandles til et sejlede teater og kulturhus.

I år kan teatret præsentere to forestillinger begge med udgangspunkt i to af Danmarks største digteres værker:

Det hænder for de 4-10 årige og forældre af H. C. Andersen, Ulysses von Ithacia for unge og voksne af Ludvig Holberg.

Foruden forestillinger vil Bådteatret arrangere fest og gøgl på gader og pladser, samt være rammen om arrangementer med kendte kunstnere og musikere og arrangementer med lokale kunstnere og foreninger.

I år anløber Bådteatret:

Helsingør Nordhavn	5/5-17/5
Roskilde	20/5-28/5
Næstved	31/5- 7/6
Nykøbing Falster	10/6-14/6
Rørvig	19/6-28/6

Det hænder

»Eventyrene laa i Tanken som et lille Frøkor. Der behøvedes blot en Strømming, en Solstraale, en Malurtdraabe og de blev Blomst.«

Bådteatret

REPERTOIRENYT • REPertoire

HUSK AT KØBE

BØRNEAVISEN
een for alle

UDGIVET AF DEN SELVEJENDE
INSTITUTION »BØRNEAVIS 79«

KASERNEBOULEVARDEN 35
8000 ÅRHUS C
TELEFON 06-19 66 66
GIRONR. 4 35 58 65

understregninger som vi har gjort, fremstår stykket i sin oprindelige skikkelse — overdådigt og friskt.

Medvirkende: Erik Bach, Elisabeth Befrits, Michael Carøe, Marianne Jørgensen, Finn Rye, Egon Stoldt og Geert Vindahl

Instruktion: Thomas Malling
Scenografi: Jane Wessely

Teknik: Mads Keiser Nielsen
Musik: Carsten Bløndum, Asker Skjold og Flemming Vincent

Spilletider og -steder fås ved henvendelse til Bådteatret.

Billetpris: kr. 35,-

Teatergruppen Fair Play

Fair Play har inviteret den internationalt kendte teatertrup »Comediants« på turné her i Danmark.

Efter at have været på international teater festival på Island kommer Comedianterne her til Danmark i perioden den 22. juni til den 13. juli, hvor de foreløbig skal optræde den 26. juni i Viborg, d. 28.-29. juni på Roskildefestivalen, 2. juli i Holbæk, 4.-5.-6. juli i Århus og i ugen 7.-13. juli på festivalen i København.

Hvis I skulle være interesseret i at arrangere en parade, optog eller lign. med Comediants, det være sig til byfester eller i andre sammenhænge, bedes I kontakte nedenstående for nærmere oplysninger.

Sol, Solet

Sol, Solet er en historie om solen fortalt af en gruppe mennesker klædt som sigøjnere i farvestrålende og spraglede dragter.

I begyndelsen af forestillingen fortæller de om solen. »Den er rund, rød, varm, centrum for universet — når den ikke er der, er det køligt, med regn kommer der en regnbue, de fortæller om rejsen, de har været på og om den rejse de nu vil fortsætte for at nå frem til solen.«

Højdepunkterne fra denne forestillings eventyrlige rejse til lands, til vands og i luften, gennemspilles i en uafbrudt række af scener og tableauer og i et tempo og en scenisk rytme, så man som tilskuer nogle gange må hive efter vejret. Alligevel er det visuelle og det kropslige sprog, som Comedianterne lægger for dagen, så klart og tydeligt, at ethvert barn mellem 5 og 95 år kan følge med, som det har vist sig, hvadenten Comedianterne spillede hjemme i Spanien eller i Frankrig, Italien, Tyskland, Polen eller Holland, hvor de har turneret.

For eksempel er rejsen over havet illustreret som et miniature-kulisse-spil. Havkulissen udgøres af et blåmarmoreret lærred hængt på tværs af scenen som en skærm. Op over kanten føres et miniature-skib — en ø dukker op og gruppen, klippet ud i silhouet-figurer, går i land, og gruppens oplevelser udspilles nu i »fuld størrelse«.

Sceneskiftet foregår som en forvandlingsproces for øjnene af os — musikken slår om, lyssætningen ændres og rekvisitter stilles frem, andre forsvinder.

Som ved en tryllekunstners misdi-rektion af sit publikums opmærksomhed skifter scenen uden vi bemærker det som en egentlig fysisk handling, fordi spillet hele tiden foregår som »en historie fortalt foran pejsen en vinter-aften«. Solen blander sig i handlingen »forklædt« som et cirkus, hvor gruppen dumper ind i forestillingen — og et forrygende cirkusshow går nu over scenen med klovner, artister, dyr, musik etc. Solen forsvinder, og rejsen fortsætter.

Ved en list lykkes det en fra gruppen at nå op til solen i himlen, og han kommer tilbage og fortæller, hvad han så — men inden beretningen er fortalt til ende, dukker solen op midt blandt publikum og drager i spidsen for Comedianterne og publikum på et optog ud i gaderne, hvor publikum får lov til at konversere med den næsten 4 m høje styltemand, hvadenten de nu befinder sig på gaden eller i et vindue i 1. sals højde.

Folk vil opleve katalansk folkløse med sig selv som den dansende part i takt til katalansk folkemusik spillet på originale instrumenter. Til sidst vil et par dukker på over 4 m højde fejde igennem mængden og slutte af med »Giganternes dans«, som er en gammel tradition i Katalonien (det nordlige Spanien), hvor Comedianterne kommer fra.

Forestillingen kan spilles:

Udendørs:

Forestillingen kan spilles på en stor plads eller torv eller som alternativ kan forestillingen foregå som en parade, et optog gennem byen fra den ene plads til den anden.

Forestillingen kan spilles om dagen og om aftenen.

Indendørs:

Når det er muligt, vil showet starte uden for teatret (stor hal eller lign.) og fortsætte indendørs — og til sidst vil publikum blive ført ud på gaden i en afsluttende parade.

Udendørs & indendørs:

Skal der bruges en scene på min. 9x6 m.

Indendørs eller udendørs om aftenen skal der være adgang til 15 kW og 220 V.

Turnéperiode i Danmark: fra d. 24. juni — 14. juli 1980.

Kontakt i Danmark:

Teatergruppen Fair Play
v. Asger Frøkov
Studiestræde 3 C
4300 Holbæk
Tlf. 03-43 85 95
Privat: 03-44 00 76.

Fontana Studio

Ringkøbingvej 113
7400 Herning
Tlf. 07-16 10 51

Pædagogisk dramaforløb

Alderstrin: 4.-7. klasse

Idégrundlag: at opdage noget om sig selv — og forholdet til andre

Fysisk opvarmning: Formål: via kendte og ukendte øvelser med kroppen at fremme trykthed over for dette nye: at skulle bruge sig selv og sin krop/sind i et udtryk for at tilegne sig viden om sig selv.

Metode: trampe hårdt i gulvet, gå sagte på tåspidser, råbe højt, hviske, gå krumbøjet, gå strakt, osv., osv., hele tiden spænding/afspændings-øvelser: stærkt styret form.

Kreativ opvarmning: begyndende gruppeøvelser/begyndende selvstændig arbejdsform: 3 og 3 arbejdes med rytme/bevægelsesøvelser, øvelser med lukkede øjne for at fremme andres sansers brug osv.

Øvelse i store grupper på ca. 10-20, først rent fysisk, herefter øvelser der lægger op til dagens improvisationer, f.eks. »knuden«: én fra gruppen skal gå udenfor, mens de andre filtrer sig ind i en tæt knude. Det er så »outsiderens« rolle at løse knuden op under storgruppens passivitet. Storgruppen må ikke direkte sætte sig til modvær-

ge, men må heller ikke hjælpe aktivt. Det er op til gruppen, om de vil lukke outsideren ind i deres kreds, når de igen står i udgangsstilling: en ring med hinanden i hænderne.

Improvisation: Storgruppen (alle deltagere) laver sagnet om Ikaros. En 4-5 danner figuren Ikaros, et tilsvarende antal hans far, resten danner henholdsvis havet og solen, der skiftevis advarer og lokker i ét stort talekor. Duke Ellingtons udgave af Peer Gynt (Griegs musik) danner den lydmæssige baggrund.

Gruppeimprovisationer: Storgruppen deles op i grupper på 8-10, lidt afhængigt af det samlede deltagerantal. Der skal helst gå en lærer med i hver gruppe, da det jo er nyt for børnene. Iøvrigt går vi rundt som »konsulenter«. Hver gruppe laver en improvisation over ét af følgende emner:

1. Kammeratskab
2. Mobbing
3. Sladder
4. Gruppepres
5. En vikartime

Arbejdsform: Så selvstændig som muligt. Improvisationerne vises for plenum, herefter afslutningsdebat.

Praktiske oplysninger:

Max. deltagerantal: 50 (2 skoleklasser)

Varighed: 4 skoletimer, afbrudt af en frokostpause undervejs, f.eks. lige efter Sagnet om Ikaros

Kan laves som dramaværksted på Teglværket, eller som opsøgende teater på skoler, institutioner mv.

Pris: 2x4 lærerløn timer à kr. 120,- = kr. 960,- + moms, incl. transport

Lokalekrav: Gymnastiksal, gerne med mulighed for et par grupperum i tilknytning. Adgang til 220 W.

Kaskade Teatret

Montanagade 15
8000 Århus C
Tlf. 06-12 04 48

Gøglere à la Carte

For fjerde år i træk tilbyder Kaskade-teatret en forestilling til de mange udendørs arrangementer, der finder sted landet over hver sommer. I modsætning til tidligere år, hvor det var en forestilling, der indgik i vort normale repertoire, er *Gøglere à la Carte* produceret specielt til dette formål.

Gøgl, skuespil og grotesk komik er nøgleordene for *Gøglere à la Carte*. Det har på denne måde været muligt at skabe en forestilling for alle aldre, sammensat af en række umiddelbart forståelige elementer:

En tjener og hans elev — ikke altid lige heldige med serveringen — kommer op at slås med hinanden, med gæsterne og musikeren.

En meget uheldig musiker, der gladelig spiller, men ikke altid til andres fryd — og hvad deraf følger.

En meget fin dame, der viser sig at være »Den Skaldede Sangerinde«.

Et par malere, der med deres tapet, stiger og borde kommer i karambolage med alle, og det hele ender som det skal med vand og skum over det hele.

Osv., osv.

Før forestillingen laver teatret en parade gennem byens gader med *Kaskadeteatrets pigegarde M/K*, 6 flotte »piger« og en ledsagende styltemand, der trækker publikum med til spillepladsen.

Medvirkende: Jytte Holst Andersen, Anni Bjørn Christensen, Gitte Christensen, Lars Krarup, Karsten Petersen

Instruktion: Torkild Lindebjerg
Aldersgruppe: Familieforestilling (fra ca. 4 år)

Kaskadeteatrets pigegarde M/K

Marina Teatret

Tilskuerantal: afhængig af stedet
Varighed: ca. 1 time + paraden
Spilleplads: 10x8 meter (kan også
spilles indendørs)
Pris: 5.000,- + moms 1.012,50 =
6.012,50 kr.

Marina Teatret

v. Ruth Jakobsen
Galgebakken, Sten 4-2
2620 Albertslund
Tlf. 01-49 01 87

En kuffert fuld af sange

Marina Teatret er et børneteater, der i samarbejde med kendte kunstnere forsøger at præsentere teater af høj kvalitet. — I denne sæson samarbejder teatret med den internationale kunstner Georges Marinos, der er kendt bl.a. fra sine 22 LP-plader og forskellige børnebøger. Teaterstykket, der præsenteres i år, hedder *En kuffert fuld af sange*. De medvirkende i denne forestilling viser, hvordan mennesker er forskellige. Først oplever publikum en klovn blive til, hvorefter tilskuerne bliver klovner og prøver at spille rollen som den, der er anderledes.

Publikum medvirker i skuespil, sang og dans.

Aldersgruppe: 3-14 år
Varighed: ca. 50 min.
Tilskuerantal: max. ca. 100
Spilleperiode: hele året
Spilleplads: ude eller inde, mikrofon og forstærker ikke nødvendig
Pris: max. 50 tilskuere 1.500 kr. + moms, max. 100 tilskuere 2.000 kr. + moms og transport
Forestillingen er velegnet for forældre og børn

Aftaler om arrangementer: Marina Teatret, v. Ruth Jakobsen, Galgebakken, Sten 4-2, 2620 Albertslund, eller tlf. 01-49 01 87.

Det Ny Musikteater

Kontor:
Ingemannsvej 6
1964 Kbh. V
Tlf. 01-35 73 32

Nyt - nyt:
Fast teater fra næste sæson:
MERKUR TEATRET
Nyropsgade

Et spørgsmål om miljølovgivning vedr. toiletter i Brøndsalen, som var teatrets faste spillested i den forgangne sæson, har gjort at teatret blev nødsaget til at finde andre muligheder for fast teater.

Det er nu endt med, at Det Ny Musikteater kan byde sit publikum velkommen i byens nyeste teater: Merkur Teatret (bedre kendt som tilhørende Simon Spies). Her vil teatret være at finde fast fremover.

Yderligere kan det oplyses, at alle teatrets kommende produktioner i sæson 80/81 kommer under ARTÉ, således at institutionerne kan anvende ungdoms- og grupperabatordningerne.

Teatret spiller den kommende sæson 3 forestillinger for de 5-90 årige:
Musical'en *Gummi-Tarzan* okt./nov.

Musical'en *Frode* efter Ole Lund Kirkegårds bog nov./dec.

Musical'en *Pinocchio* fra medio januar.

Derudover for det lidt ældre publikum:

Musical'en *Radiserne* okt./nov./dec.
Musical'en *Skrøbeligt — pas på!* — med nytårspremiere.

Mange institutioner bestiller allerede billetter nu for at være sikre.

Samtidig vil teatret hermed takke det store publikum, som har besøgt teatret i Brøndsalen og alle dem, vi har besøgt opsøgende lige fra 3/7-79 til 26/6-80, med et glædeligt gensyn til efteråret.

Al henvendelse til og med 1/10-80 på: 01-35 73 32 eller ARTÉ: 01-10 16 22.

Tukaq Teatret

Dalgård, Fjaltring
7620 Lemvig
Tlf. 07-88 70 20

Forestillinger

Børneforestillingen *Den lille Kadi* fra 1001 nats eventyr. Pris 5.000 kr. + moms.

Naturalik (Ørnen) fra Knud Rasmussens »Festens gave«. Pris 5.000 kr. + moms.

Inuit (Menneskene) i nyopsætning. Pris 8.000 kr. + moms.

Uaajeeneq (maskedans). Pris 2.500 kr. + moms.

Uaajeeneq samt demonstration af maskefremstilling mm. Pris 4.000 kr. + moms.

Haugtussa — Rejsen til den blå høj (fra vor nordiske myteverden). Pris 3.000 kr. + moms.

Fortælleaften, myter, sagn og eventyr. Pris 1.000 kr.

Vinter Studie

Vinter Studie — nyt københavnsk tournéteater m. kollektiv ledelse — har fungeret som eksperimenterende teaterworkshop i ca. 2 år. Truppen komponerer selv og har en vis svagthed for improvisationer, sidstnævnte inkluderer dog ikke de færdige forestillinger.

Vinter Studie har før optrådt følgende steder:
Bageriet, Suhmsgade, *En cabaret* m. band (the Yarbrough's), august 79.
Purple Door Music Theatre, Fiolstræde, *Christmas Midnight Show*, december 79.
Hånd i Hanke, Griffenfeldtsg., *Vinter Studies Cabaret*, marts 1980.
Husets Teater, Magstræde, *Stan og Haftig/Den Nedenunder*, idé Martin Taarup, musik Torben Kjær, Michael Hove, Svend Skipper, maj 1980.

Vinter Studie's Cabaret

med et positivt budskab.

Instruktion: Michael Sørensen
Kostumer: Charlotte Olstrup
Lys: Chris Johansen

Kapel (guitar, bas, keyboard og trommer). Sang, dans (ballet) og varieret skuespil. Stilen er absurd (humoristisk).

Turnéperiode: 1. juni 1980 til 1. maj 1981

Ungdomsforestilling

10-12 aktører

Spilleareal: 6x6 meter

Lys — 380 V

Varighed: 1½ time

Pris: (max. 150 tilskuere) 4.100 kr. + moms 900 kr., ialt 5.000 kr.

PS: Spilles kun om aftenen.

Baby i andedammen

af Vinter Studie

Scenografi og kostumer: Charlotte Olstrup

Vinter Studie

Aldersgruppe: Børneforestilling, 5-9 år

Medvirkende: 4 aktører

Lys: alm. 220 V

Spilleareal: 4x4 m

Varighed: 45 minutter

Turnéperiode: 1. september 1980 til 1. maj 1981

Pris: (max. 60 tilskuere) 1.280 + moms 275, ialt 1.525 kr.

En menneskebaby havner i en andedam — andefamilien prøver at opdrage den lyserøde skabning — det ser vi på. Spillet er humoristisk og underholdende, kostumerne farvestrålende, i forestillingen fremkommer mange

sjove indfald, hvor børnene selv kan deltage aktivt og hvor de ser ting, som de kan genkende fra deres egen verden.

Idé: At åbne børns sans for bedre at forstå dyr og specielt at disse har krav på en plads i det moderne samfund.

Bestilling:

Gennem Michael Sørensen.

Helst hverdage mellem kl. 17.00 og 19.00, tlf. 01-54 96 04.

Vi sender gerne mere udførlige tilbud — ring blot.

Adresse: Sankt Annæ Gade 30, 4.th., 1416 København K.

Den røde brochure 1980-81

er netop udkommet og er sendt til alle, der normalt modtager Børneteateravisen. Yderligere eksemplarer kan rekvireres fra Samarbejdsudvalget, Frederiksborggade 20, 1360 Kbh. K.

Hvis jeg turde tænke højt

Nu har jeg lavet børneteater i 10 år
og i al den tid har jeg danset med politikerne
10 år er længe at danse på den måde
lissom en lang danse-skole, tango med få variationer
slowfox-møder med wiener-vals-brød og store cha-cha-cha-
cigarer
masser af møder, masser af papir
jeg er næsten træt af wienerbrød og store cigarer og papir
politikere er som balletdansere
lette, svævende og hurtigt svingende
og altid på tæerne
i for små sko
det er svært at nå op til en politiker
der altid står på tæer
og hvorfor er en politiker altid en mand?
det er ikke til at holde ud
altid at danse med mænd
og så kinddans
og det skal man jo
selv om man er lige ved at blive kvalt
og hvis man danser uden hoftekontakt
uden at gå i clinch
man risikerer sgu at blive overset
jeg ved ikke, hvad der er værst
somme tider stikker han foden frem
lissom for at mærke, om vandet er koldt
men han tar altid foden til sig igen
som om jorden brænder
men det gør den vel osse på en måde
på hans måde

sommetider ser jeg ham
i Billed Bladet og Se & Hør
til premiere på de rigtige teatre — altså for voksne
men jeg har aldrig set ham til premiere i et børneteater
der kommer billedbladene jo ikke
og så kommer han heller ikke
og så kommer de heller ikke
men selvfølgelig, børn har jo heller ingen stemmer
af den slags han kan høre
og som *han* har brug for
hvis jeg går lidt tæt på ham
så går han lidt i knæ
men han blir alligevel oppe på tæerne
altid på tæerne
det skal man ellers være bokser for at kunne
eller noget lignende, teaterarbejder f.eks.
eller altså balletdanser
og så begynder han pludselig at danse russerdans
og sparke til alle sider
nej, ikke på hælene, på tæerne
han er altid på tæerne
jeg mødte engang een, der vejede 250 pund
han stod osse på tæer
men han var heller ikke højere end halvanden meter
han var tung at danse med
lokalpolitikere er næsten tungere at danse med
de ligner osse balletdansere
de er bare ikke så elegante
på den måde de vender ryggen til een:
de slår een på skulderen
så det gør ondt
siger »Goddaw«, »Det-lyder-da-som-en-god-idé-men-vi-har-jo-
vort-bagland«
»Farvel og tak«, »Mojn«
og så går de hen og snakker med deres embedsmænd
embedsmænd er osse altid mænd!
de ligner osse balletdansere
de bliver bare stående ude i kulissen
og nøjes med at varme op
og så finder man ud af
bare sådan ved at læse aviser og læserbreve
og uden selv at se det
at børneteater er noget farligt noget:
Det ligner virkeligheden
og så spjætter de ud med arme og ben
som et helt balletkorps
og siger:
»Må vi så få nogle hekse og trolde
og feer og alfer og prinser og prinsesser«
mens de laver piroutter
og hopper op og ned
altså politikerne
»Vi vil ikke være med til at betale«
som om de selv skulle betale
»... for at børn skal se teater, der ligner virkeligheden.
Den slags teater har vi nok af til daglig«
Sådan har *de* det altså
men måske er børn mere nysgerrige på virkeligheden
end de er.

Den røde brochure 1980-81

er netop udkommet og er sendt til alle, der normalt modtager
Børneteateravisen. Yderligere eksemplarer kan rekvireres fra
Samarbejdsudvalget, Frederiksborggade 20, 1360 Kbh. K.

Børne gruppe musik mime trylle ungdoms børne g

Særnummer af Børneteateravisen

Ovenstående monolog af teaterarbej-
der Niels Andersen blev fremført af
skuespiller Jakob Mendell, Møllen, da
TV's »Landet Rundt« havde en udsen-
delse om egnsteatrenes fremtid d. 11.
februar i år.